

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΤΥΧΗ, ΑΓΑΘΗ

ΕΓΩΣΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ,"

ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ

Έναρξη Δραστηριοτήτων του Συλλόγου μας

Τμήμα εκμάθησης Ποντιακής Λύρας.

Ξεκινούν μαθήματα εκμάθησης ποντιακής λύρας στο σύλλογό μας για την νέα χρονιά, δύο τμήματα, ένα προχωρημένων και ένα αρχαρίων, με υπεύθυνους διδασκαλίας, τους Βαγγέλη Παραδεισόπουλο και Αλέξανδρο Αλατζίδα. Για περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής, στα τηλέφωνα 6983904966 Βαγγέλης Παραδεισόπουλος και 6972607143 Αλέξανδρος Αλατζίδης.

Τμήμα Παραδοσιακής και Βυζαντινής Μουσικής.

Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται κάθε Παρασκευή και ώρα 8:30 μ.μ. στην αίθουσα του συλλόγου, με υπεύθυνο διδασκαλίας τον καθηγητή μουσικής κ. Παναγιώτη Τουρνά. Για περισσότερες πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στο τηλέφωνο 6937054415 του προέδρου κ. Βασίλη Παραδεισόπουλου.

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ" Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 140 Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος (Χορτοθήρης - Αλωνάρης - Σταυρίτες) 2022

ΟΦΙΤΙΚΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΕΜΑ

Με μεγάλη επιτυχία για μία ακόμη χρονιά, πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 15 Αυγούστου το «Οφίτικο Συναπάντεμα» 2022, από τον σύλλογο «Αλέξανδρο Υψηλάντη» στην κεντρική πλατεία του χωριού μας στη Νέα Τραπεζούντα.

Η παραπάνω εκδήλωση αποτελεί αναμφισβήτητο μεγαλύτερο πολιτιστικό και κοινωνικό γεγονός για την Νέα Τραπεζούντα και τον σύλλογό μας, όπου μαζί με τα «Υψηλάντεια» που διοργανώνονται την περίοδο του Πάσχα αποτελούν τις σημαντικότερες εκδηλώσεις που διοργανώνει ανά χρόνο ο σύλλογος «Υψηλάντης». Σ' αυτήν την ξεχωριστή και συνάμα πανηγυρική εκδήλωση του καλοκαιριού βροντερό παρόν έδωσαν για μία ακόμη χρονιά οι απανταχού Οφίτες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, φίλοι του συλλόγου πόντιοι και μη, εκπρόσωποι συλλόγων και φορέων, οι οποίοι με την αθρόα και μαζική τους συμμετοχή γέμισαν από πολύ νωρίς τον χώρο της κεντρικής πλατείας όπου πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση,

δίνοντας από πολύ νωρίς έναν ξεχωριστό τόνο για την δευτεροήμερη επιτυχία του «Οφίτικου Συναπαπντέματος».

Τόσο για το οργανωτικό όσο και για το καλλιτεχνικό μέρος της εκδήλωσης, η Διοίκηση του συλλόγου φρόντισε από πολύ νωρίς με τη σωστή

προετοιμασία και την επιλογή αξιόλογων ποντίων καλλιτεχνών που πλαισίωσαν το καλλιτεχνικό πρόγραμμα, δίνοντας μια ξεχωριστή δυναμική στο φετινό «Οφίτικο Συναπαπντέμα» αποκομίζοντας τα θετικά σχόλια όλων που παρευρέθηκαν στην εκδήλωση.

Συνέχεια σελ. 3

ΕΝΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΜΗΝΙΜΕΣ

Επετειακή συναυλία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 15 Ιουλίου, στις 21:30, στο Πανελλήνιο Ιερό Προσκύνημα «Παναγία Σουμελά», στα πλαίσια του 24ου Συναπαντήματος Νεολαίας Ποντιακών Σωματείων, και ήταν αφιερωμένη στην συμπλήρωση των 100 χρόνων από την Μικρασιατική καταστροφή.

Την καλλιτεχνική επιμέλεια της συναυλίας είχε ο Βαγγέλης Παραδεισόπουλος και συμμετείχαν σε αυτή οι μουσικοί: Αντώνης Πηλαλίδης - Τραγούδι, Μελίνα Χατζηκαμάνου - Τραγούδι, Παναγιώτης Τουρνάς - Τραγούδι, Βαγγέλης Παραδεισόπουλος - Λύρα και τραγούδι, Γιώργος Αμπερίδης - Λύρα, Θανάσης Γραικός - Ούτι, Νίκος Σιδηρόπουλος - Λαούτο, Χριστόφορος Ορφανίδης - Πιάνο, Νίκος Ξενίδης - Ηλεκτρικό μπάσο, Κωνσταντίνος Τσολάκης - Κρουστά, Γιάννης Γραικός - Κρουστά και Νταούλι, Παναγιώτα Αμπερίδου - Αφήγηση.

Η συναυλία πλαισιώθηκε με ιστορικά κείμενα, μαρτυρίες και λογοτεχνικά αποσπάσματα σε επιμέλεια της Παναγιώτας Αμπερίδου.

Μελίνα Χατζηκαμάνου - Παναγιώτης Τουρνάς

Βαγγέλης Παραδεισόπουλος στο τραγούδι - Γιώργος Αμπερίδης στη λύρα.

Τα κοινωνικά μας

Γεννήσεις:

Την Παρασκευή 13 Μαΐου 2022, ο Αντωνιάδης Άγγελος και η Νεοχωρίτου Βασιλική, απέκτησαν αγόρι.

Την Δευτέρα 29 Αυγούστου 2022 ο Ιωαννίδης Εμμανουήλ και η Μαρίνα Κοβιτίδου - Σαϊνίτζε απέκτησαν αγόρι.

Βαπτίσεις:

Την Κυριακή 17 Ιουλίου 2022, ο Πολύκαρπος Τεκίδης και η Γλυκερία Διαμαντοπούλου, βάπτισαν τον γιο τους στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής Νέας Τραπεζούντας Πιερίας, με ανάδοχο την Δήμητρα Παπαδοπούλου, που έδωσε στο νεοφώτιστο το όνομα Χρήστος.

Τη Δευτέρα 8 Αυγούστου 2022, ο Δημήτριος Αθηναίου και η Ελπίδα Αλχαζίδου, βάπτισαν τον γιο τους στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής Νέας Τραπεζούντας Πιερίας με ανάδοχο την Ολυμπία Κιλ, που έδωσε στο νεοφώτιστο το όνομα Βασίλειος.

Το Σάββατο 20 Αυγούστου 2022, ο Αναστάσιος Χαραλαμπίδης και Σταματία Νικολαΐδου, βάπτισαν τον γιο τους, στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής Νέας Τραπεζούντας Πιερίας, με ανάδοχο τη Χαρά Βασιλοπούλου που έδωσαν στο νεοφώτιστο το όνομα Χαράλαμπος.

Γάμοι:

Το Σάββατο 20 Αυγούστου 2022, ο Χρήστος Τουλίκας και η Ευθυμία Χασιώτη, ενώθηκαν με τα δεσμά του Γάμου, στον Ι. Ναό Αγίου Μηνά Ρυακίων Πιερίας.

Απεβίωσαν:

Τη Δευτέρα 4 Ιουλίου 2022, απεβίωσε ο Σουντουλίδης Αναστάσιος του Δημητρίου, σε ηλικία 76 ετών κάτοικος Κατερίνης.

Την Πέμπτη 7 Ιουλίου 2022, απεβίωσε η Σεϊταρίδου Σοφία, σε ηλικία 84 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Την Κυριακή 16 Ιουλίου 2022, απεβίωσε η Βασιλειάδου Ναυσικά (σύζυγος Δημητρίου), σε ηλικία 86 ετών, κάτοικος Θεσσαλονίκης.

Τη Δευτέρα 1 Αυγούστου 2022, απεβίωσε ο Ζανέτας Ιωάννης του Μιχαήλ, σε ηλικία 97 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Την Παρασκευή 12 Αυγούστου 2022, απεβίωσε η Αθανασιάδου Ευανθία (σύζυγος Βασιλείου), σε ηλικία 90 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Την Παρασκευή 19 Αυγούστου 2022, απεβίωσε ο Ιωαννίδης Ιωάννης του Βασιλείου, σε ηλικία 93 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Την Παρασκευή 26 Αυγούστου 2022, απεβίωσε η Ανθοπούλου Σοφία, σε ηλικία 97 ετών, κάτοικος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας.

Τη Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου 2022, απεβίωσε η Τερζίδου Θεοδοσία (σύζυγος Πέτρου), σε ηλικία 87 ετών, κάτοικος Κορινού Πιερίας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Εφραιμίδου Φωτεινή	20 €
Τσκοπούλου Γεωργία	10 €
Ανθόπουλος Νικόλαος	20 €
Ανθόπουλος Νικ. Γεώργιος	10 €
Ανθοπούλου Νικ. Μαρία	20 €
Αβραμίδης Στ. Αναστάσιος	20 €
Εφραιμίδης Β. Χρήστος	20 €
Δεμερτζίδου Αικατερίνη	30 €
Μαυρόπουλος Ιορδάνης	20 €
Αθανασιάδης Ιωάννης	10 €
Ιακωβίδου Σοφία	30 €
Τερζίδου Αλ. Μαρία	10 €
Βασιλειάδου-Χιλιάδου Φωτεινή	30 €
Αθανασιάδης Ηρακλής	10 €
Ιερά Μονή Υπαπαντής του Κυρίου	20 €
Φωτιάδου-Πετρίδου Δέσποινα	20 €
Μπατσινίλας Δημήτριος	10 €

Εισαχθέντες σε Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι. με Οφίτικη καταγωγή

Σεϊταρίδου Αικατερίνη του Ιωάννου και της Ελένης Τούρτα, εισαχθείσα στο τμήμα Βιολογίας του Αριστοτελείου πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Κουγιουμτζίδου Αναστασία του Γεωργίου και της Θεοδώρας Χαραλαμπίδου, εισαχθείσα στο Τμήμα Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με έδρα τον Βόλο.

Τερζίδης Αριστείδης του Βασιλείου και της Χριστίνας Χουχούλη, εισαχθείς στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/ νικης, Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

Η Τουλίκα Ελένη του Αθανασίου και της Βασιλικής Αδαμίδου, εισαχθείσα στο τμήμα LOGISTICS του Δ.Ι.Ι.ΕΚ Θεσσαλονίκης

Συλλυπητήριο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης» Νέας Τραπεζούντας, εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στους οικείους και συγγενείς, για την απώλεια του Ιωάννη Ιωαννίδη, ο οποίος ήταν ο πρώτος λυράρης, του χορευτικού τμήματος του συλλόγου και για πολλά χρόνια ήταν αυτός που συμμετείχε σε πολλές εκδηλώσεις του συλλόγου.

Εκ του Δ.Σ. του Συλλόγου

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση

ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ" Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: info@ipsilantis.gr

WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Δ.Σ. Συλλόγου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Παραδεισόπουλος

Σεϊταρίδης Δημοσθένης

Τερζίδης Βασίλειος

Φιλολογική επιμέλεια: Ζανέτα Κλεοπάτρα

Σελιδοποίηση: Σπύρος Κανελλάτος

Εκτύπωση: Τυπογραφείο "Παναγιωτής" - 23510 23625

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού

Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ

Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ

Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε. 45 ευρώ

Εξωτερικού:

Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ

Για άλλες Ηπείρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιπλέον - εμβάσματα:

Εφραιμίδης Βασίλης - Ταμίας (6976806391)

60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

Πρόσκληση για αρθρογράφηση στην εφημερίδα "Οφίτικα Νέα"

Οι παππούδες-γονείς μας (τότε μικρά παιδιά), παρά την γενοκτονία που υπέστησαν, τον ξεριζωμό, την προσφυγιά τους, ήλθαν στην Μητροπολιτική Ελλάδα όπου εγκαταστάθηκαν, ρίζωσαν και πρόκοψαν με τον ιδρώτα τους. Κατά την διάρκεια του ξεριζωμού τους, έφεραν μαζί τους τα ήθη, έθιμα, παραδόσεις, την βαθειά πίστη τους στην Ορθοδοξία, τους χορούς και τα νοσταλγικά τους τραγούδια, τα οποία με πάθος τα κληροδότησαν στα παιδιά-εγγόνια τους. Η πρώτη και δεύτερη γενιά συνέχισαν να τηρούν με ευλάβεια και με το ίδιο πάθος τις παραδόσεις που παρέλαβαν, τολμών να πω ότι, με τις εκδόσεις δεκάδων ιστορικών βιβλίων αναφορικά με την ιστορία του ποντιακού ελληνισμού από Έλληνες με ποντιακή ρίζα ιστορικούς και όχι μόνο, με τους ιδρυθέντες ανά την Ελλάδα ποντιακούς συλλόγους, και μέσων των εφημερίδων τους, έκαναν γνωστό σε όλη την ελληνική επικράτεια αλλά και στους Έλληνες του εξωτερικού τον ποντιακό πολιτισμό, τα ήθη, έθιμα, και την πολιτισμική τους ιστορία.

Για να συνεχισθεί αυτή η κληρονομιά που παραλάβαμε θα πρέπει όλοι μας να βοηθήσουμε και ιδιαίτερα οι σύλλογοί μας και με την αμέριστη συμπαράστασή μας, να συνεχίσουν άοκνα και ανιδιο-

τελώς τις πολιτιστικές τους δραστηριότητες και μέσω των εφημερίδων τους και με την αρθρογραφία να διατηρούν και να διαιωνίζουν τον ποντιακό ελληνικό πολιτισμό. Για να επιτευχθεί όμως αυτή η ιδέα, θα πρέπει να προσφερθούν αρθρογράφοι που με αγάπη και πάθος για τις παραδόσεις-ιστορία μας, με σκοπό να μην αφανισθεί η ράτσα μας και ο πολιτισμός μας.

Για τους αναφερόμενους λόγους, κάνω έκκληση σε όλους μας και ιδιαίτερα στους απόφοιτους ανωτέρων-ανωτάτων σχολών να γίνουν αρθρογράφοι στην παρούσα εφημερίδα τα "ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ" που με τις γνώσεις τους να μεταφέρουν τον πολιτισμό-την ιστορία και τις παραδόσεις μας στις επόμενες γενιές.

Εμείς οι παλαιότεροι αρθρογράφοι μέχρι τότε θα διατηρούμε την πνευματική μας διαύγεια-ικανότητα, γίναμε παππούδες. Γι' αυτό είναι επιβεβλημένη η ανάγκη να αντικατασταθούμε από νέους και πιο άξιους αρθρογράφους.

Θέλω να πιστεύω ότι η νεολαία μας θα ανταποκριθεί στο παρόν κάλεσμα.

Ας μην ξεχνάμε ποτέ την αρχαία ρήση: <<ΑΜΕΣ ΔΕ Γ'ΕΣΟΜΕΘΑ ΠΟΛΛΩ ΚΑΡΟΝΕΣ>> δηλαδή, ΕΜΕΙΣ ΟΜΩΣ ΟΙ (ΝΕΟΤΕΡΟΙ) ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ.

Χρήστος Γιανταμίδης

ΟΦΙΤΙΚΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΕΜΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Γίνεται ειδική μνεία στους εθελοντές-εθελόντριες και φίλους του συλλόγου που βοήθησαν τόσο πριν όσο και κατά την ημέρα της εκδήλωσης για την επιτυχημένη πραγματοποίησή της.

Επίσης ειδική αναφορά και στους χορηγούς του «Οφίτικου Συναπαντέματος» οι οποίοι με την οικονομική συνδρομή τους συνέβαλαν κατά ένα μεγάλο ποσοστό στην κάλυψη των εξόδων της εκδήλωσης.

Όλους τους παραπάνω αναφερθέντες (εθελοντές-εθελόντριες - χορηγούς), το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου μας τους ευχαριστεί θερμά για την προσφορά και στήριξή τους, καθώς επίσης ευχαριστεί όλους και όλες που τίμησαν με την παρουσία τους το φετινό «Οφίτικο Συναπάντεμα».

Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα πλαισίωσαν, ο βετεράνος του ποντιακού χώρου και πολύ αγαπητός και γνώριμος της Νέας Τραπεζούντας και του συλλόγου, Παναγιώτης Ασλανίδης στη λύρα και τραγούδι, ο Στάθης Πορφυρίδης στη λύρα και τραγούδι, καθώς επίσης τραγουδούσαν και έπαιζαν λύρα και οι δύο καταξιωμένοι καλλιτέχνες του συλλόγου μας, Αλέξανδρος Αλχαζίδης και Βαγγέλης Παραδεισόπουλος. Τους παραπάνω συνόδευσαν, ο Νίκος Γεωργιάδης στο αρμόνιο και ο Κωνσταντίνος Τσολάκης στα τύμπανα.

Εκ του Διοικητικού Συμβουλίου του συλλόγου
«Αλέξανδρος Υψηλάντης»

Είναι ο μέχρι σήμερα αγνοούμενος Θεόδωρος Κανδηλάπτης "ο χαμένος ανθυπολοχαγός" του Οδυσσέα Ελύτη;

του Θεοφάνη Μαλκίδη

Ο Ανθυπολοχαγός Θεόδωρος Κανδηλάπτης, τέκνο του σπουδαίου εκπαιδευτικού και συγγραφέα Γεωργίου Κανδηλάπτη (Κάνις) γεννήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1918 στην Αργυρούπολη του Πόντου. Στα εξήμισι χρόνια του έχοντας ζήσει μαζί με την οικογένειά του τη Γενοκτονία, μέσω Τραπεζούντας, έφτασε στην Αλεξανδρούπολη τον Ιούνιο του 1924.

Εισήχθη στη Σχολή Ευελπίδων και όταν έγινε η εισβολή των Ιταλών ήταν δύο μηνών Ανθυπολοχαγός, όταν στάλθηκε στην πρώτη γραμμή του μετώπου. Αρχικώς υπηρέτησε στο 7ο Σύνταγμα και μετά ως Διοικητής Λόχου του 28ου Συντάγματος. Ο γενναίος Πόντιος Ανθυπολοχαγός Θεόδωρος Κανδηλάπτης, πέρασε στην αθανασία, μαχόμενος στο ύψωμα Μπούμπεσι της Κλεισούρας την 28η Φεβρουαρίου 1941.

Λίγο πριν το θάνατό του ο Θεόδωρος Κανδηλάπτης έγραφε από το μέτωπο στη μητέρα του Αγγελική: «Ανήκω κατά τα τρία τέταρτα εις την Πατρίδα και κατά το υπόλοιπον εις την σεβαστή μου οικογένειαν. Αντιμετωπίζομεν τους αναιδέεις επιδρομείς με θάρρος και αποφασιστικότητα. Μη κλάψετε αν κατά τύχη χαθώ»

Ο Θεόδωρος Κανδηλάπτης τιμήθηκε μετά θάνατον με το Χρυσούν Αριστείον Ανδρείας και το όνομά του δόθηκε στο στρατόπεδο της έδρας της 23ης Τεθωρακισμένης Ταξιαρχίας στην Αλεξανδρούπολη. Ο Θεόδωρος Κανδηλάπτης είναι ένας από τους φονευθέντες στο μεγάλο αντιστασιακό – απελευθερωτικό πόλεμο του 1940, του οποίου τα οστά δεν έχουν εντοπιστεί, ταυτοποιηθεί και κηδευτεί όπως αρμόζει σε άνθρωπο και σε ήρωα. Παραμένει δηλαδή ακόμη, μετά από 81 χρόνια ακόμη, αγνοούμενος.... Σήμερα η πατρίδα στην οποία ανήκε ο ανθυπολοχαγός Θεόδωρος Κανδηλάπτης, λησμόνησε τη θυσία του, αδιαφόρησε για τα οστά του και ανέχεται την Ύβρη του αντιπροέδρου της Αλβανικής Βουλής και προέδρου του κόμματος των συνεργατών των Γερμανών και Ιταλών Τσάμηδων, που δήλωσε πως δε θα επιτρέψει την ανεύρεση των λειψάνων των Ελλήνων στρατιωτικών!

Υ.Γ. Ο Οδυσσέας Ελύτης με την έναρξη του πολέμου κατατάχθηκε ως έφεδρος ανθυπολοχαγός και καρπός της παρουσίας του στο μέτωπο, είναι τα δύο αριστουργήματά του, το «Άξιον Εστί» και το «Άσμα Ηρωικό και Πένθιμο για το Χαμένο Ανθυπολοχαγό της Αλβανίας», το οποίο ίσως αναφέρεται στον Θεόδωρο Κανδηλάπτη.

Στο ΣΤ' κεφάλαιο του ποιήματος «Άσματος», γράφει ο Ελύτης σχετικά:

**«Ήταν ωραίο παιδί. Την πρώτη μέρα που γεννήθηκε
Σκύψανε τα βουνά της Θράκης να φανεί
Στους ώμους της στεριάς το στάρι που αναγάλλιαζε
Σκύψανε το βουνά της Θράκης και το φτύσανε
Μια στο κεφάλι, μια στον κόρφο, μια μέσα στο κλάμα του.
Βγήκαν Ρωμιοί με μπράτσα φοβερά
Και το σηκώσαν στου βοριά τα σπάργανα».**

Το ηρωικό πρότυπο, το παράδειγμα αντίστασης ενάντια στο φασισμό, το πρότυπο Ελληνικότητας, ο άνθρωπος που αγωνίζεται για την ελευθερία είναι ένας Θρακιώτης, ένας ακόμη ανάμεσα στους χιλιάδες άταφους συμπατριώτες μας, ο γεννημένος στον Πόντο και μεγαλωμένος στην Αλεξανδρούπολη, Ανθυπολοχαγός Θεόδωρος Κανδηλάπτης. Ευχόμαστε, οκτώ δεκαετίες και πλέον μετά, να βρεθούν γρήγορα τα οστά του, να κηδευτούν και ταφούν όπως πρέπει σε Ήρωα, σε Έλληνα και σε Άνθρωπο!

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

του Παναγιώτη Αμοιρίδη

ΤΟ ΚΟΥΛΙΖΜΑ (ΧΑΨΙΑ)

Το ποιά φθινό και άφθονο προϊόν του Πόντου ήταν τα χαψία, που μαζί με τα φασούλια και το καλαμπόκι ήταν η τροφή των λαϊκών τάξεων. Στα Σούρμενα οι Σουρμενίτ' μετέφεραν τα χαψία στα χωριά με άλογα, αλλά οι φτωχότεροι στις πλάτες τους και φυσικά το κουβάλημα το κάνανε οι γυναίκες γιατί το θεωρούσαν γυναικεία δουλειά, όπως και τη δουλειά στα χωράφια. Γραφικό θέαμα φορτωμένες γυναίκες παρέες παρέες να ανεβαίνουν από τον γιαλό προς τα χωριά τους και τους μαχαλάδες τους. Όταν έφταναν στα σπίτια τους άρχιζαν αμέσως το "κούλιζμα". Η κάθε μία φώναζε τις γνωστές της για να την βοηθήσουν στο καθάρισμα των κορμών από τα κεφάλια. Αν βράδευε άναβαν την λάμπαν και την "παρακαμήν" ρίχνοντας χοντρά ξύλα τα "κουριά". Στήνανε στη μέση του σπιτιού ένα χαμηλό στρογγυλό τραπέζι και ρίχνανε επάνω τα "χαψία". Γύρω από το τραπέζι οι γυναίκες και τα κορίτσια. Είχαν χωριστά σκεύη για τα χαψία και χώρια για τα κεφάλια, τα "κουλιά". Και άρχιζε το "κούλιζμα" με διάφορες κουβέντες για τα χαψία, αν είναι μεγάλα, φρέσκα, παχιά, ποιός τους ειδοποίησε, πώς κατέβηκαν στο γιαλό, αν κουράστηκαν, ποιούς άλλους συναντήσανε. Μετά συνεχίζανε με εύθυμα ανέκδοτα, παραμύθια, και το τραγούδι για το χαψί.

Για τ' εμέναν το χαψίν, ολ' σκοτούνταν δίνε ψ'ήν.

Το κορμί μ' αστράφτ' γυαλίζ', π' αγαπά με παρ' κι αλίζ'.

Επειδή τα χέρια ήτανε χαψωμένα κάποιο μικρό παιδί τους πότιζε νερό κατευθείαν στο στόμα. Η γεροντότερη διάλεγε μεγάλα χαψία τα έπλενε, τα αλεύρωνε, τα αλάτιζε και τα αράδιαζε κυκλικά στο τηγάνι, στην παρακαμήν να τηγανιστούν, κι όταν τελείωνε το κούλιζμα, πλενότουσαν, καθόντουσαν στο μεγάλο τραπέζι και τρώγανε. Αν τελείωναν νωρίς πηγαίνανε στα σπίτια τους αλλιώς μένανε εκεί και κοιμόντουσαν και κάτω αν ήτανε πολλοί. Το

πρωί τα χαψία τα έπλεναν και τα αλατίζανε. Όσα ήτανε για κοντινή χρήση με λίγο αλάτι τα "μελίπαστα" τα υπόλοιπα με πολύ αλάτι για την χρήση όλης της χρονιάς και τα λέγανε "βαρύπαστα". Τα σκεπάζανε καλά για να μην χαλάσουνε και τα αποθηκεύανε τραγουδώντας.

Μάνα εποίασαν εμε. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εβάλανεμε σο καϊκ'. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εβγάλανεμε οζουκά. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα επούλησαν εμε. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εβάλαν εμε σο καλάθ'. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εφέραν εμε σ' οσπίτ'. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εκούλησαν εμε. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα εσέγκαν εμε σο τηγάν'. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα τρώγγεμεν και στέκνε. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Μάνα έφαγαν εμεν. Μη φοάσαι για καλόν εν.

Το πρώτο μέρος το τραγουδούσαν οι νέες και το δεύτερο οι ηλικιωμένες ώστε η σκληρή απάντηση να βαρβαίνει τις μεγάλες.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ΚΑΙ Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

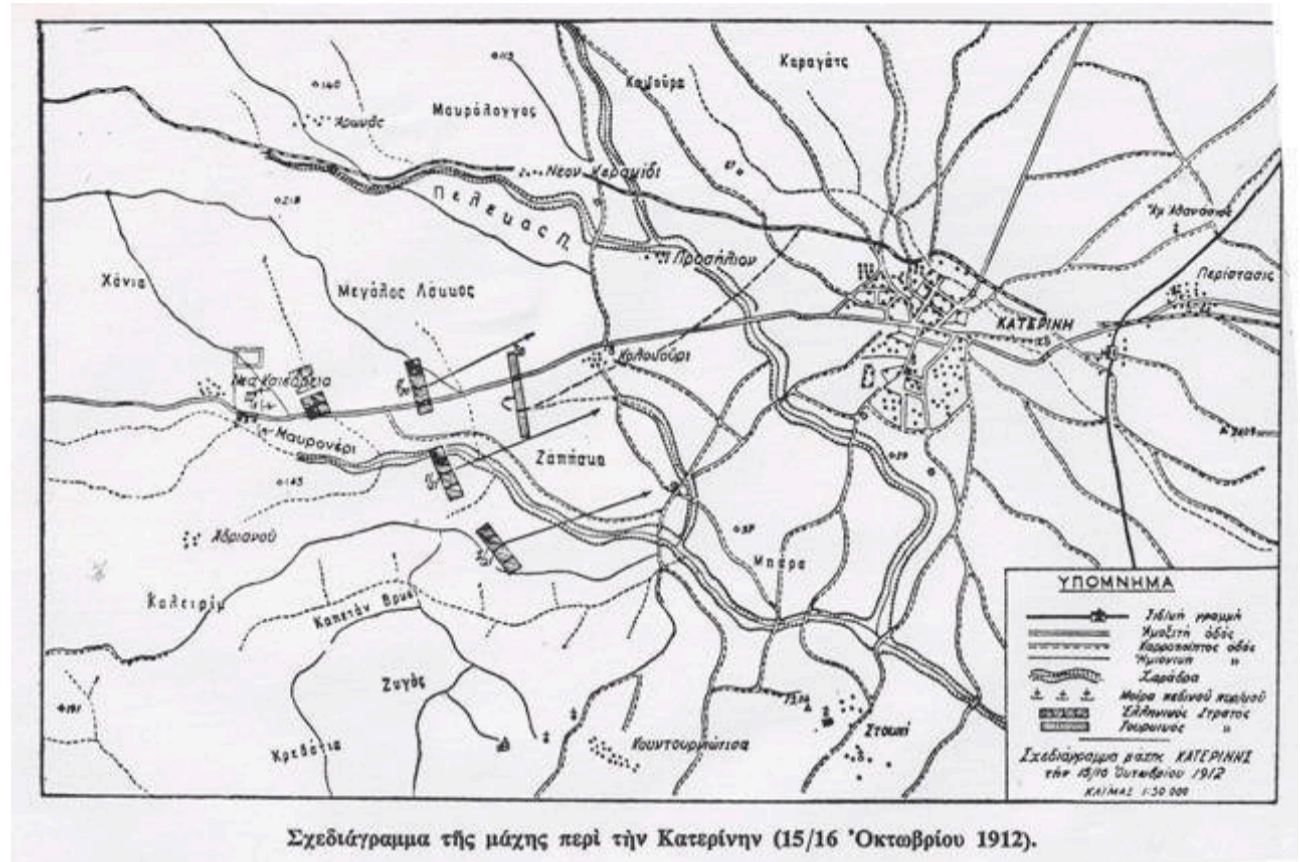
**Του Δημοσθένη
Σπυρίδωνα Σείταριδη
του Βασιλείου,
Δικηγόρου-ιστοριοδίφη**

Το καλοκαίρι του 1912 στα Βαλκάνια μύριζε μπαρούτι. Ο κίνδυνος πολεμικής ανάφλεξης φαίνονταν κάτι παραπάνω από υπαρκτός. Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας, Ελευθέριος Βενιζέλος που αρχικά είχε υπολογίσει την έναρξη του πολέμου την άνοιξη του 1913, διαπίστωσε ότι είχε πέσει έξω στις προβλέψεις του με το χρόνο να πιέζει ασφυκτικά για να δράσει άμεσα σε διπλωματικό επίπεδο. Επιχείρησε να ολοκληρώσει το πλέγμα των βαλκανικών συμμαχιών της Ελλάδας, συνάπτοντας διαδοχικές συμφωνίες από κοινού επίθεσης με άλλα χριστιανικά κράτη Σερβία, Βουλγαρία και Μαυροβούνιο.

Ήδη στις 29 Φεβρουαρίου /3 Μαρτίου του 1912 στη Σόφια, υπογράφηκε η πρώτη συνθήκη φιλίας και συμμαχίας μεταξύ Σερβίας και Βουλγαρίας, η οποία προέβλεπε την αμοιβαία στρατιωτική συνδρομή για την εξασφάλιση της πολιτικής ανεξαρτησίας και εδαφικής ακεραιότητας των δύο χωρών, τη δυνατότητα ένοπλου αγώνα εναντίον των Οθωμανών αλλά και τη διανομή των εδαφών που θα απελευθερώνονταν. Τις επόμενες μέρες υπεγράφησαν οι επιμέρους στρατιωτικές συνθήκες. Στις 16/29 Μαΐου του 1912 υπογράφηκε και πάλι στη Σόφια η συνθήκη μεταξύ Βουλγαρίας και Ελλάδας η οποία όμωσε λόγω των δεδηλωμένων Βουλγαρικών διεκδικήσεων στα εδάφη της Μακεδονίας και της Θράκης, δεν γινόταν μνεία για την απόδοση των εδαφών που θα απελευθερώνονταν. Η συνθήκη είχε τριετή διάρκεια, και προέβλεπε τη στρατιωτική συνδρομή της μιας χώρας υπέρ της άλλης σε περίπτωση πολέμου με την Τουρκία. Τέλη Σεπτεμβρίου του 1912 υπογράφηκε και το στρατιωτικό σκέλος της συνθήκης. Τον Αύγουστο του ίδιου έτους, υπογράφηκε και η τρίτη συνθήκη μεταξύ Βουλγαρίας και Μαυροβουνίου, συνθήκη που αφορούσε τον διακανονισμό στρατιωτικών θεμάτων. Η συμμαχία παίρνει μορφή τον Αύγουστο του 1912 με τη μυστική Συμφωνία των Χριστιανικών κρατών της χερσονήσου του Αίμου. Οι τέσσερις αυτές χριστιανικές χώρες άσκησαν διπλωματική πίεση στην Οθωμανική αυτοκρατορία για ευρείες μεταρρυθμίσεις και για την απόδοση της αυτονομίας σε όλες τις χριστιανικές περιοχές. Το τελεσίγραφο τους, το έστειλαν με τη μορφή της Διακοίνωσης των Τεσσάρων Χριστιανικών Κρατών τον Οκτώβριο του 1912. Η Υψηλή Πύλη, φυσικά το απέρριψε, και έτσι ξεκίνησε ο Α' Βαλκανικός πόλεμος με δύο κηρύξεις πολέμων, στις 4 Οκτωβρίου 1912 προς την Οθωμανική Αυτοκρατορία από τις Σερβία, Μαυροβούνιο και Βουλγαρία και στις 5 Οκτωβρίου από την Ελλάδα προς την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Η Μάχη του Σαρανταπόρου

Η Στρατιά Θεσσαλίας με επικεφαλής τον Διάδοχο Κωνσταντίνο (με τον Στρατηγό Παναγιώτη Δαγκλή ως επικεφαλής του επιτελείου) είχε χωριστεί σε έξι μεραρχίες, με την 7η Μεραρχία να κατευθύνεται προς την Λάρισα, μια ταξιαρχία ιππικού και δύο αποσπάσματα Ευζώνων (Σ/χη Γεννάδη - Σ/χη Κωνσταντινούπουλου) των δύο ανεξαρτήτων ταγμάτων έκαστο. Εναντίον στον ελληνικό στρατό, οι Οθωμανοί ανέπτυξαν το VIII σώμα τους υπό τον στρατηγό Χασάν Ταχσίν Πασά, με τρία τμήματα: το τακτικό Τμήμα 22ο στην Κοζάνη και δύο εφεδρικές μεραρχίες. Η οθωμανική δύναμη ανερχόταν σε 14 τάγματα πεζικού, με 11 ακόμη σε εφεδρεία, που υποστηρίζονταν από 24 πυ-

Σχεδιάγραμμα της μάχης περί την Κατερίνην (15/16 Οκτωβρίου 1912).

ροβόλα τριών πυροβολαρχιών. Οι Οθωμανοί ήλπιζαν να κρατήσουν τη φυσική οχυρή θέση της διάβασης του Σαρανταπόρου, η οποία ήταν εκτενώς οχυρωμένη υπό την εποπτεία μιας γερμανικής στρατιωτικής αποστολής πριν τον πόλεμο. Η Μάχη του Σαρανταπόρου ή μάχη των Στενών της Πόρτας αποτελεί την πρώτη πολεμική επιχείρηση της Ελλάδας στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο. Έλαβε χώρα στις 9 Οκτωβρίου του 1912 στα Στενά του Σαραντάπορου. Μετά τη σύγκρουση της πρώτης μέρας, οι τουρκικές δυνάμεις συμπύχθηκαν προς τα Σέρβια, αφήνοντας στα χέρια του ελληνικού στρατού αρκετό υλικό και λίγους αιχμαλώτους. Οι ελληνικές δυνάμεις έπειτα από ισχυρή αντίσταση των τουρκικών δυνάμεων, πέτυχαν μια σημαντική νίκη η οποία άνοιξε το δρόμο για την απελευθέρωση της Κατερίνης και της Μακεδονίας γενικότερα.

Η Απελευθέρωση της Κατερίνης

Το έργο της απελευθέρωσης της Κατερίνης ανατέθηκε στην 7η Μεραρχία του Στρατού Θεσσαλονίκης,

που είχε διοικητή το Συνταγματάρχη (ΠΒ) Κλεομένη Κλεομένους. Στις 15 Οκτωβρίου 1912 εκδόθηκε η Διαταγή των Επιχειρήσεων. Η 7η Μεραρχία, συνολικά 7.000 άτομα αντιμετώπισε μια μικρή σχετικά δύναμη του τουρκικού στρατού, της τάξης των 4.000 ανδρών, οι οποίοι είχαν έδρα τους την περιοχή του Γιδά (σημερινή Αλεξάνδρεια Ημαθίας). Οδηγός των Ελλήνων Ευζώνων τάχθηκε εθελοντικά ο Γαλλίας Λάππας, από το Λιβάνι. Στις 16 Οκτωβρίου 1912, ο ελληνικός στρατός απελευθέρωσε την Κατερίνη και η τελευταία μάχη που δόθηκε ήταν στο Κολοκούρι (σημερινός Σβορώνος). Εκεί δέχτηκε αιφνιδιαστική επίθεση μια μονάδα του 20ου Συντάγματος. Σκοτώθηκαν ηρωικά ο Αντισυνταγματάρχης Δημήτριος Σβορώνος, Διοικητής του 20ου Συντάγματος, ο Υπολοχαγός (ΠΖ) Δημήτριος Νίκας και ο 17χρονος εθελοντής από την Κρήτη Κονταξάκης, ο οποίος μάλιστα είχε καταταγεί με ψευδή στοιχεία ονοματεπωνύμου και ηλικίας. Στις συγκρούσεις που προηγήθηκαν της απελευθέρωσης σκοτώθηκαν πολεμώντας ηρωικά και περίπου 20 ακόμα άτομα,

Κατά την είσοδο των Επιτελών του Στρατού στην πόλη της Κατερίνης, διακρίνεται μπροστά και ο Μητροπολίτης Παρθένιος Βαρδάκας.

σύμφωνα με κάποιες πηγές. Στον τόπο που έπεσαν ο Σβορώνος και οι υπόλοιποι πολεμιστές ανεγέρθηκε μνημείο. Την ημέρα της σύγκρουσης του ελληνικού στρατού με τον τουρκικό στο Κουλουκούρι, ο κάτοικος της Κατερίνης Χρήστος Ξηρομερίτης μαζί με φίλους του αγωνιστές εξουδετέρωσε την τουρκική φρουρά, η οποία στεγαζόταν στην περιοχή του Αγίου Φωτίου.

Η απελευθέρωση έγινε δεκτή με ενθουσιασμό στην Αικατερίνη. Ο τουρκικός στρατός ήδη από τη νύχτα της 15 προς 16 Οκτωβρίου είχε εγκαταλείψει την Κατερίνη. Την Τρίτη, στις επτά και μισή το πρωί της 16ης Οκτωβρίου, τα ελληνικά στρατεύματα εισήλθαν στην πόλη. Ο τουρκικός στρατός υποχώρησε προς το Κίτρος και η καταδίωξή του συνεχίστηκε από τις ελληνικές δυνάμεις. Η διοίκηση της Κατερίνης παραδόθηκε από το στρατό στο Γεώργιο Λαναρίδη, από το Λιβάδι Ολύμπου. Αμέσως μετά την απελευθέρωση τελέστηκε δοξολογία από το Μητροπολίτη Παρθένιο, στο Ναό της Θείας Αναλήψεως. Πολλοί από τους αγωνιστές του Ολύμπου έλαβαν μέρος αργότερα στο Μακεδονικό Αγώνα (1902-1908) και έζησαν ως λησταντάρτες στα ορεινά της Πιερίας. Ένας τέτοιος οπλαρχηγός ήταν ο Θεόδωρος Γκούτσας, ο οποίος σκοτώθηκε σε μάχη στις 7 Ιανουαρίου 1913 στο χωριό Λάζινα, κοντά στο Μπιζάνι.

Η υποδοχή των ελευθερωτών της Κατερίνης έγινε στο Κολοκούρι από τον Παρθένιο Βαρδά-

κα και μια αντιπροσωπεία, αποτελούμενη από τους Δημήτριο Τσάμη, Λαναρίδη, Τσαλόπουλο (δικηγόρος), Δ. Παρασκευά (φαρμακοποιό) και τον έμπορο Κάλφα από το Καταφύγι. Ο Παρθένιος έψαλε στη Θεία Ανάληψη ευχαριστήρια δέηση και αναφέρεται το εξής περιστατικό.

Όταν οι αξιωματικοί του Στρατού πρότειναν στο Γαλλία Λάππα να πάρει ό, τι ήθελε από τα λάφυρα των Τούρκων, εκείνος φόρτωσε ένα άλογο με όπλα

και γύρισε στο Λιβάδι, ώστε αν χρειαζόταν, να πολεμούσε ξανά στα βουνά.

Η εφημερίδα «Εμπρός» της 19 Οκτωβρίου 1912, γράφει για το γεγονός της κατάληψης της Κατερίνης από τους Έλληνες και αναφέρει το τηλεγράφημα του Παναγιώτη Δαγκλή, Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

«Κοζάνη, 17 ώρα 6 μ.μ. Κατελήφθη την 16ην μετά τριών μηνών μάχην η Αικατερίνη. Στρατός εξακολουθεί προελαύνων προς βορράν».

Εορτή της 28ης Οκτωβρίου 1940

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάστηκε η επέτειος του έπους του 1940 στη Νέα Τραπεζούντα.

Το πρωί της Παρασκευής τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ι. Ναό Ζωοδόχου Πηγής, όπου μετά το πέρας της Δοξολογίας η Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου Νέας Τραπεζούντας-Κάτω Αγίου Ιωάννη κ. Σοφία Χατζηδημητρίου εκφώνησε τον πανηγυρικό λόγο της ημέρας.

Ακολούθησε η καθιερωμένη επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των θυμάτων του Ελληνοϊταλικού πολέμου, στο Ηρώων πεσόντων που βρίσκεται στην πλατεία Υψηλαντών, καθώς και η κατάθεση στεφάνων από τον εκπρόσωπο της Εθνικής Αντίστασης, το Τοπικό Συμβούλιο Νέας Τραπεζούντας, τον σύλλογο «Αλέξανδρο Υψηλάντη», και το Νηπιαγωγείο Ν. Τραπεζούντας-Κάτω Αγίου Ιωάννη.

Οι εκδηλώσεις μνήμης και τιμής προς τους πεσόντες του έπους του 1940 στη Νέα Τραπεζούντα έκλεισαν με πατριωτικά τραγούδια και απαγγελίες ποιημάτων από τα παιδιά του Νηπιαγωγείου.

Στη συνέχεια μέλη του συλλόγου Υψηλάντης, άνδρες-γυναίκες, μικροί και μεγάλοι σχηματίζοντας ένα μεγάλο πεζοπόρο τμήμα, παρέλασαν στην κεντρική παρέλαση που πραγματοποιήθηκε στην έδρα του Δήμου την Κατερίνη.

Από το Δ.Σ. του συλλόγου «Αλέξανδρος Υψηλάντης»

Χρήστος Γιανταμίδης
Πλοίαρχος (ε)ε.α.
Πολεμικού Ναυτικού

Η πόλη που Μαρτύρησε

Βασίλισσα και δόξα και καμάρι όλης της γης
ήταν η Σμύρνη η ωραία πόλη.
Και το πιο ανεκτίμητο μαργαριτάρι της Ανατολής.
Σμύρνη μου ωραία πόλη.
Κληρονόμος τόσων πολλών αιώνων ιστορίας
Μάνα της Ποίησης της Τέχνης, του Νου και της Σοφίας
ήταν η Σμύρνη η ωραία πόλη...

Μια από τις αρχαίες τιμημένες πολιτείες τις επτά
ήταν η Σμύρνη, η ιερή μας πόλη...
Και τα κεριά της έκαιγαν περήφανα ψηλά
Ω! Σμύρνη ιερή μας πόλη...
Μια από τις επτά ελπίδες μας, που δεν γινήκαν...
Μια από τις επτά τις άγιες φωτιές μας, που σβηστήκαν,
ήταν η Σμύρνη η άγια πόλη.

Οι έξι πέρασαν γοργά του χρόνου την Σιωπή
Ω! Σμύρνη πόλη του Χριστού.
Κι αυτή έλαμπε πλούσια και αιώνια δυνατή
Ω! Σμύρνη πόλη του Χριστού.
Οι άλλες κατρακύλησαν της λήθης τον γκρεμό
μα μέχρι χθές αυτή έλαμπε σαν άστρο μαγικό
η Σμύρνη η πόλη του Χριστού.

Ράγισαν οι καμπάνες, νέκρωσαν οι εκκλησιές
στην Σμύρνη πόλη του Χριστού,
και τα τραγούδια σιώπησαν, νεκροί οι τραγουδιστές
στην Σμύρνη, την ευτυχισμένη πόλη...
Και από τα λευκά μαρμάρια παλάτια, η κοπελιά
δεν θα θεωρεί του Αιγαίου της την άμετρη ομορφιά
στην Σμύρνη, την ονειρεμένη πόλη...

Πέθανε και σαπίζει μοναχή, κοντά στην Πύλη της Ανατολής
η Σμύρνη η δολοφονημένη πόλη...
Δίχως τεχνίτες έμεινε η πόλη της Σιωπής,
Σμύρνη μου δολοφονημένη πόλη...
Το πένθος φώλιασε παντού και τα παιδιά ορφανέψαν
και τα ποντίκια λεύτερα πια στην πόλη που ζηλέψαν
στην Σμύρνη την δολοφονημένη πόλη...
Και ο Δεσπότης στα ιερά της χώματα σταυρώθηκε
στην Σμύρνη την μαρτυρική την πόλη,
Κι από το αθώο το αίμα του λερώθηκαν τα γένια του
Ω! Σμύρνη, μαρτυρική πόλη...
Και από τον Πολύκαρπο έτσι αυτή κρατά την πίστη τη βαθιά
ως τον Δεσπότη που άγιασε και ακόμη πιο μετά...
Η Σμύρνη η δοξασμένη πόλη...

GERGE HORTON Πρόξενος των Η.Π.Α. στην Σμύρνη, από
το 1919 έως 1922.*

*Υπήρξε Μέγας φιλέλληνας. Κατά την διάρκεια της σφαγής της
Σμύρνης το 1922, με τις άμεσες ενέργειες του διέσωσε
χιλιάδες Έλληνες.
Ως αυτόπτης μάρτυς της σφαγής των Ελλήνων στην
προκουμαία της Σμύρνης εξέφρασε το αποτροπιασμό του με
την φράση: <<Ντρέπομαι που ανήκω στο ανθρώπινο αυτό
γένος>>.

Τόσο η Αγγλία, όσο και η Γαλλία απέ-
κτησαν τα εδάφη που προέβλεπε η Συνθή-
κη των Σεβρών, χωρίς να χυθεί σταγόνα αί-
ματος. Ποτάμια όμως αίματος χύθηκαν α-
πό τον Μικρασιατικό ελληνισμό και από
τον ελληνικό στρατό, και όπως παρακάτω
περιγράφονται συνοπτικά τα δραματικά γε-
γονότα που επακολούθησαν με την υπο-
γραφή της αναφερομένης Συνθήκης.

Στις 23 Απριλίου 1919, ο Βρετανός
Πρωθυπουργός Lloyd George ανακρίνωσε
τηλεφωνικά στον Ε. Βενιζέλο, την απόφα-
ση των μελών του Συμβουλίου να καταλά-
βει η Ελλάδα την Σμύρνη... Σύμφωνα λοι-
πόν με την απόφαση αυτή, στις 15 Μαΐου
1919 ο ελληνικός στρατός αποβιβάζεται
στη Σμύρνη.

Στις 15 Μαΐου 1919, χρονολογική σύ-
μπτωση; αλλά δεν είναι της παρούσης... ο
Μουσταφά Κεμάλ μετά από ένα χρόνο πα-
ραμονής του στο αριστοκρατικό ξενοδο-
χείο "Πέρα Παλλάς" της Πόλης, αποπλέει
με το πλοίο "ΒΑΔΙΡΜΑ" και στις 19 Μαΐου
αποβιβάζεται στη Σαμψούντα του Πόντου
με το επιτελείο του, και με την άδεια των
Άγγλων... Ένας μοιραίος για τον ελληνι-
σμό εθνικιστής Τούρκος αξιωματικός, στέ-
λεχος του κινήματος των νεοτούρκων, ορ-
κισμένος να ανατρέψει τον Σουλτάνο και
να ξεριζώσει τον ελληνισμό από τη Μ. Ασί-
α.

Η Ελλάδα τότε ξεκίνησε για να ολοκλη-
ρώσει το όραμα της Μεγάλης Ιδέας, αλλά
δυστυχώς έγινε μέσα σε κλίμα εθνικού δι-
χασμού. Έκανε ένα μεγάλο άλμα με το ένα
πόδι και αυτό δέχονταν τρικλοποδιά από
το άλλο πόδι της αντιπολίτευσης, και από
το κόμμα του ΣΕΚΕ(το ΚΚΕ της εποχής ε-
κείνης). Η απόβαση πάρθηκε βεβιασμένα,
χωρίς να προ εκμηθούν οι πραγματικές
δυνατότητες της χώρας για μια τόσο μεγά-
λη στρατιωτική εκστρατεία στη Μ. Ασία την
εποχή εκείνη και χωρίς να παρθούν εγγυή-
σεις για παροχή στρατιωτικής, οικονομι-
κής και διπλωματικής στήριξης από τους
Συμμάχους και όπως κατηγορηματικά έ-

γραψε ο George Horton, Πρόξενος των Η-
ΠΑ στη Σμύρνη: «Η ελληνική απόβαση, με
τις συνθήκες που πραγματοποιήθηκε, α-
ποτελεί το μεγάλο λάθος του Βενιζέλου.
Παρ' όλο που χωρίς αμφιβολία, ήταν οι εκ-
πρόσωποι όλων των συμμαχικών κρατών
που του ζήτησαν να πάει στη Σμύρνη, δεν
θα έπρεπε να το πράξει χωρίς την υπογρα-
φή της Συνθήκης ,με γραπτή συμφωνία για
τη βοήθεια που αναλάμβαναν την υποχρέ-
ωση να του παράσχουν...». Ο Μάικ Σμιθ
στο βιβλίο του «Το Όραμα της Ιωνίας» γρά-
φει: «Με τόσο πρόχειρο τρόπο ελήφθη η
μοιραία απόφαση ... Η απόφαση να στεί-
λουν τους Έλληνες στη Μ. Ασία ελήφθη ξαφ-
νικά, πρόχειρα και με μεγάλη μυστικότητα α-
πό τους τρεις μεγάλους, με την ενθάρρυν-
ση του Βενιζέλου αλλά με την δική τους
πρωτοβουλία χωρίς να αναλογισθούν τις
συνέπειες». Ο Στρατηγός της νίκης του Α'
Π.Π. Γάλλος Στρατάρχης Φος είχε ρητά
προειδοποιήσει τον Ε. Βενιζέλο ότι: «Για να
συντριβεί η στρατιωτική δύναμη της Τουρ-
κίας, θα χρειασθεί να καταληφθεί όλη η χώ-
ρα . Αυτό απαιτεί 27 μεραρχίες ή 450.000
άνδρες. Έχετε τόσες δυνάμεις;... και αν α-
κόμα καταληφθεί... θα πρέπει να διαθέσετε
150.000 άνδρες επί μονίμου βάσεως στην
Τουρκία... θα καταστρέψετε τη χώρα σας»,
και παρά την προειδοποίηση του Γάλλου
Προέδρου Κλεμανσώ ότι η παρουσία του
ελληνικού στρατού στην Μ. Ασία δεν δη-
μιουργούσε κανένα απολύτως δικαίωμα α-
πελευθέρωσης, κατοχής ή προσάρτησης
των εδαφών αυτών στην ελληνική επικρά-
τεια.

Η Συνθήκη των Σεβρών υπογράφηκε
την 10η Αυγούστου 1920. Ουδέποτε όμως
επικυρώθηκε από τα κοινοβούλια των κρα-
τών που την υπέγραψαν, επικυρώθηκε μό-
νο από το ελληνικό κοινοβούλιο. Παρόλα
αυτά η εν λόγω Συνθήκη εμπεριείχε τα ε-
ξής:

1. Η Ελλάδα στη Σμύρνη είχε το δικαί-
ωμα διοίκησης και μόνο σε ακτίνα 100 χι-
λιομέτρων.

2. Η πόλη παρέμενε υπό τουρκική κυριαρχία
3. Η Δυτική και η Ανατολική Θράκη και μέχρι τα προάστια της Κωνσταντινούπολης-Τσαλάντζα ενσωματώνονταν στην Ελλάδα.
4. Τα νησιά του Αιγαίου ενσωματώνονται στην ελληνική επικράτεια.

Η άποψη του Ι. Μεταξά ήταν ότι όλη η ελληνική εκστρατευτική δύναμη της Ουκρανίας να εγκατασταθεί στην ευρωπαϊκή Τουρκία για να δημιουργήσει έτσι μια ενιαία Θράκη, σύμφωνα και με το πνεύμα της Συνθήκης των Σεβρών, με σκοπό αργότερα να γινόταν η ανταλλαγή του μουσουλμανικού πληθυσμού με τους Έλληνες Χριστιανούς της ασιατικής πλευράς. Η άποψη αυτή δυνητικά θα μπορούσε να επιτευχθεί, καθόσον η Τουρκία τότε, ήταν υπό διάλυση. Δυστυχώς η ρεαλιστική αυτή άποψη του πλέον διορατικού αξιωματικού του ελληνικού στρατού του 20ου αιώνα αγνοήθηκε... Η άποψη του Ι. Μεταξά για την αποβίβαση του ελληνικού στρατεύματος στη Σμύρνη ήταν αντίθετη από εκείνη του Βενιζέλου, καθόσον πίστευε ότι η Μ. Ασιατική εκστρατεία ήταν εξωπραγματική για τις ελληνικές δυνατότητες της εποχής εκείνης. Την ίδια άποψη είχε και ο George Horton, που σε τηλεγράφημά του προς το STATE DEPARTMENT, προέβλεπε ότι «Η ελληνική απόβαση στη Σμύρνη θα εξελιχθεί σε δεύτερη εκστρατεία κατά των Συρακουσών».

Την 1η Νοεμβρίου 1920, ο οξυδερκής και διορατικός πολιτικός Ε. Βενιζέλος προκήρυξε εκλογές, και μάλιστα κατά την διάρκεια τρεχουσών πολεμικών επιχειρήσεων. Ενώ όφειλε, όπως με την δική του πρωτοβουλία εισήλθε στον πόλεμο, όφειλε και να τον τερμάτιζε, γιατί με αυτόν είχαν δεσμευτεί οι Σύμμαχοι. Εφαρμόζοντας πραξικοπηματικά τη ρήση: «Υπερ όλων η Πατρίς» Οι εκλογές μπορούσαν να περιμένουν. Για την ενέργειά του αυτή, οι αντίπαλοί του τον κατηγορούν, ότι μέσω των εκλογών προσδοκούσε την ήττα του, και μέσω αυτής να απέφυγε τις ευθύνες μιας τεράστιας εθνικής καταστροφής που ακολουθούσε. Στις εκλογές αυτές για πρώτη φορά δεν πολιτεύθηκε στην Κρήτη όπου ήταν βέβαιη η εκλογή του, με αποτέλεσμα να μην εκλεγεί ούτε Βουλευτής. Ο Γ. Βενιζήλος καθιστά υπεύθυνο τον Ε. Βενιζέλο το ότι παραγνώρισε την ανάγκη για εθνική ολοκλήρωση πρώτα, και μετά για εθνικές εκλογές γράφοντας: «Τον έστω και με την βία εξαναγκασμό της παλαιάς Ελλάδας, να πάρει μέρος στην προσπάθεια και να καταβάλει τις απαιτούμενες θυσίες, γιατί η πλειοψηφία του λαού της παλαιάς Ελλάδας, συστηματικώς εξαπατηθείσα, παραγνώρισε κατά βάση την πραγματικότητα».

Ακόμα και ο Ν. Καζαντζάκης, συνεργάτης του Ε. Βενιζέλου το Δεκέμβριο του 1921 έγραψε: «Άνθρωπος που με επανάσταση κατέλαβε την Αρχή και δικτατορικώς κυβέρνησε τόσα χρόνια Πώς; Και γιατί; Ουμήθηκε το Σύνταγμα και ενήργησε εκλογές αφού τότε πως θα χάσει».

Το Λαϊκό κόμμα κέρδισε τις εκλογές με το σύνθημα «Οίκαδε» (Επιστροφή των στρατιωτών από τον πόλεμο). Την 1η Δεκεμβρίου 1920, έγινε δημοψήφισμα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου. Οι βενιζελικοί κατ' εντολή του Βενιζέλου δεν συμμετείχαν στις εκλογές, με αποτέλεσμα πανηγυρικά στις 6 Δεκεμβρίου 1920 ο Κωνσταντίνος ανέλαβε καθήκοντα ως βασιλεύς των Ελλήνων. Ήταν όμως όλων των Ελλήνων; Ήρθε με σκοπό να ενώσει τους Έλληνες, ή να συνεχίσει τον εθνικό διχασμό με την παρουσία του; Δυστυχώς η επιστροφή του δεν ένωσε όλους τους Έλληνες την κρίσιμη εκείνη χρονική περίοδο για το Έθνος.

Η διενέργεια εκλογών κατά την διάρκεια του πολέμου με τους Τούρκους είναι μια ανεξήγητη απόφαση που βαραίνει τον Βενιζέλο και τον Γούναρη που με την οίκαδε πολιτική του επεδίωκε εκλογές. Μετά την ήττα του Βενιζέλου η Κυβέρνηση Γούναρη εφάρμοσε μια πιο επιθετική εκστρατεία με σκοπό την κατάληψη της Άγκυρας, και παρά την προεκλογική τους δεσμευση να τερμάτιζαν τον πόλεμο. Η λανθασμένη εκείνη απόφαση των Κωνσταντίνου-Γούναρη να επεκτείνον τον πόλεμο προς την Άγκυρα υπήρξε καταστροφική για τον Μικρασιατικό ελληνοισμό και τον ελληνικό στρατό. Σχεδίασαν και υλοποίησαν την εις βάθος της αχανούς Τουρκίας εκστρατεία, χωρίς επαρκή διοικητική μέριμνα, χωρίς να υπολογίσουν την κόπωση των στρατιωτών μετά από συνεχείς πολέμους δέκα ετών, και το χειρότερο μέσα σε κλίμα εθνικού διχασμού, όπου η μισή Ελλάδα πολεμούσε τους Τούρκους, και η άλλη μισή πολεμούσε αυτούς που πολεμούσαν τους Τούρκους. Το δε Σ.Ε.Κ.Ε(το μετέπειτα

ΚΚΕ) χαρακτήρισε την εκστρατεία ως ιμπεριαλιστική, υπακούοντας στις εντολές της Μόσχας, που συμμάχησε με τον Κεμάλ από το 1921, ενισχύοντας τον αγώνα του με πολεμικό υλικό και οικονομική βοήθεια. Ενώ θα έπρεπε οι ηγέτες των δύο αντιπάλων κομμάτων και ο βασιλεύς Κωνσταντίνος να ομονοούσαν μεταξύ τους, δείχνοντας ως κοινό εχθρό τον Κεμάλ και όλοι μαζί με κοινή ηγεσία, βασιλεύς, πολιτικοί ηγέτες, στρατηγοί και επιτελείς αξιωματικοί να σχεδίαζαν το πώς θα έβγαιναν νικητές από την Μικρασιατική εκστρατεία και με την στήριξη και υποστήριξη του ελληνικού λαού, αντί αυτού στα πιο κρίσιμα για το Έθνος χρόνια 1920-1922 δημιούργησαν κλίμα διχόνοιας στον λαό και οξεία αντιπαράθεση μεταξύ τους, κάτι το οποίο διευκόλυνε στην συνέχεια το Κεμάλ να πετύχει εύκολη νίκη εις βάρος των Ελλήνων. Συμπεραίνεται λοιπόν, ότι, η Ελλάς δεν ηττήθηκε στην Μ. Ασία από τον Κεμάλ- αυτοηττήθηκε-γιατί πήγε διχασμένη και παρέμεινε διχασμένη σε όλη την διάρκεια του πολέμου. Για την ήττα ο Μουσταφά Κεμάλ είπε: «Στη Μ. Ασία δεν ηττήθηκε ο γενναίος ελληνικός στρατός, ηττήθηκαν οι πολιτικοί ηγέτες του». Δεν μπορεί να έχεις ταυτόχρονα δύο πολέμους, τον εσωτερικό εμφύλιο πόλεμο που είναι χειρότερος του εξωτερικού, και να περιμένεις νίκη. Ο Στρατηγός Ναπολέων είπε, όταν αρχίζεις ένα πόλεμο πρέπει πρώτα να έχεις εσωτερική γαλήνη, αλλιώς θα προσφέρεις κρέας για τα κανόνια. Κάτι παρόμοιο είπε και ο Στρατηγός Μακρυγιάννης: «Εγώ κρέας για εμφύλιο δεν πουλώ...»

Από την άλλη πλευρά ο Μουσταφά Κεμάλ, αφού έθεσε στο περιθώριο τον Σουλτάνο της Υψηλής Πύλης, και αποκτώντας την καθολική αποδοχή της μάζας του τουρκικού λαού- στρατού, και εφαρμόζοντας αυστηρά και με κάθε λεπτομέρεια την τακτική του στρατιωτικού δόγματος: «Ένας στρατός δεν συντρίβεται μόνο με ήττες, αλλά και με ακριβώς πληρωμένες νίκες», και αφού συγκρότησε-εκπαίδευσε-ενίσχυσε τις δυνάμεις του, επωφελομένους και από την 15μηνη αδράνεια του ελληνικού στρατού, περίμενε με υπομονή την κατάλληλη στιγμή για να ξεκινήσει τη μεγάλη του επίθεση εναντίον του κουρασμένου και με μη επαρκή διοικητική μέριμνα ελληνικού στρατού. Αφού είχε εξοπλίσει το στράτευμα του με πολεμικό υλικό από τους Σοβιετικούς, Γάλλους και Ιταλούς, ιδίως με τα αποτελεσματικά πυροβόλα τύπου «ΣΚΟΝΤΑ» που έφεραν πανωλεθρία κατά την μεγάλη του επίθεση την 26η Αυγούστου 1922 στις ελληνικές γραμμές άμυνας, ακολούθησε πανικός, κατάρρευση του μετώπου και άτακτη υποχώρηση. Τα αποτελέσματα της ήττας τραγικά, και όπως παρακάτω παρατίθεται απόσπασμα του Συνδέσμου Εθνικής Σωτηρίας, αναφορικά με τις απώλειες από το 1912 μέχρι την 1η Νοεμβρίου 1920 και από την 1η Νοεμβρίου 1920 μέχρι της 11ης Σεπτεμβρίου 1922.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ - ΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΑΣ

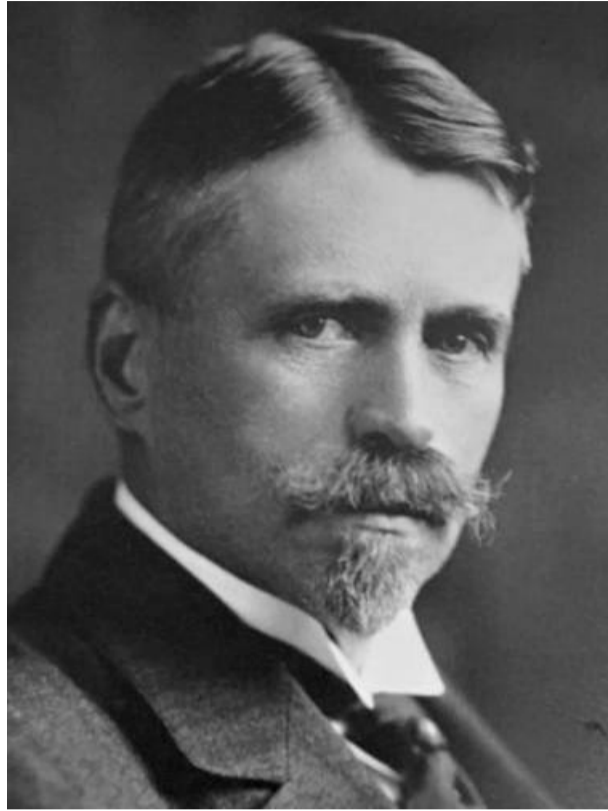
«Εκ των μέχρι τούδε συγκεντρωθεισών εις τας αρμοδίας υπηρεσίας πληροφοριών προκύπτει ότι ο εθνικός στρατός μαχόμενος νικηφόρος από το 1912 μέχρι την 1η Νοεμβρίου 1920 έσχεν 41.491 νεκρούς και τραυματίας. Οι νεκροί ανέρχονται εις 6.445. Δια των θυσιών τούτων απηλευθέρωθησαν η Ήπειρος και η Μακεδονία, η Κρήτη, αι νήσοι του Αιγαίου, η Θράκη και η Ιωνία. Τουναντίον από της 1ης Νοεμβρίου 1920 μέχρι της 11ης Σεπτεμβρίου 1922, ήτοι μέχρι της Επανάστασεως, ο Εθνικός Στρατός έσχεν 97.675 νεκρούς, τραυματίας και αιχμαλώτους. Οι νεκροί ανέρχονται εις 7.860. Εκ των αιχμαλώτων υπολογιζομένων εις 54.000 περίπου είναι βέβαιοι ότι το ήμισυ τουλάχιστον θα έχει σφαγή ή εξοντωθεί δια της πείνης υπό των Τούρκων ως βεβαιούσιν οι εν σπαρακτική καταστάσει αφικνούμενοι αιχμαλῶται. Αι φοβεραί απώλειαι αύται υπήρξαν τελειωσπεριτταί. Όχι μόνο δεν ημερήσαμεν τα εθνικά εδάφη, όχι μόνον δεν εκρατήσαμεν όσα είχομεν, αλλά εχάσαμε την Ιωνία, την Ανατολική Θράκη την Βόρειο Ήπειρο και τα Δωδεκάνησα. Αι τρομεραί αύται απώλειαι αποδεικνύουν πόσον όλίγον εσεβάσθη το καταλυθέν καθεστώς το τίμιον αίμα του ελληνικού λαού.

Εν Αθήναις τη 15η Απριλίου 1923».

Σύμφωνα με τον Πρόξενο των ΗΠΑ στην Σμύρνη George Horton, 1.000.000 Έλληνες σφαγιάστηκαν, ποτίζοντας με το αίμα τους την γη των προγόνων τους. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι οι Έλληνες της Μ. Ασίας προ των διωγμών υπολογίζονταν σε 2.500.000, με 2.300 σχολεία, 200.000 μαθητές, 5.000 δασκάλους, 2.200 εκκλησίες και 3.000 ιερείς, η δε οικονομία κατά μεγάλο μέρος ευρίσκειτο σε ελληνικά χέρια.

Στις 9 Σεπτεμβρίου 1922 τα τουρκικά στρατεύματα μπήκαν στην Σμύρνη όπου άρχισε η μεγάλη εκδίκηση και σφαγή του άμαχου Ελληνικού πληθυσμού που συγκεντρώθηκε στην προκουμαία της για να σωθεί, μάταια όμως. Ο Νουρεντίν Πασάς συνέλαβε την Δημογεροντία και τον Μητροπολίτη της Σμύρνης Χρυσόστομο, τους παρέδωσε στα λυσσασμένα από μίσος χέρια των Ατάκτων (Τσέτες) οι οποίοι τους εθανάτωσαν, αφού προηγουμένως τους εβασάνισαν φρικτά. Για τον μητροπολίτη Χρυσόστομο Καλαφάτη, ο Ρενέ Πουό γράφει: «τον έσυραν από το διοικητήριο έως την τουρκική αγορά και στις συνοικίες των δυο τσεσμέδων και από εκεί τον έφεραν αιμόφυρτο στην πλατεία Τιρκλικ. Τα ράσα του σκισμένα, τα γένια ξεριζωμένα, τα μάτια βγαλμένα. Η δεσποτική ράβδος του, λάφυρο του όχλου, ό,τι απέμεινε από το σώμα του το κρέμασαν στην πλατεία» και όλα αυτά συνέβαιναν με την ανοχή

και την απάνθρωπη αδιαφορία των πρώην χριστιανών συμμάχων. Οι δολοφονίες και οι λεηλασίες κράτησαν αρκετές ημέρες όπου τα θύματα υπολογίζονται σε δεκάδες χιλιάδες και ένας μεγάλος αριθμός Ελλήνων ανδρών ηλικίας 17-45 ετών αιχμαλωτίσθηκε και στάλθηκε στα περιβόητα τάγματα εργασίας στα βάθη της Μ. Ασίας, όπου κατά το πλείστον εξοντώθηκαν από τις κακουχίες, πείνα, επιδημίες κ.λπ. Το πρακτορείο Reuters μεταδίδει ότι: «... ο αριθμός των θυμάτων οπωσδήποτε υπερβαίνουν τις εκατό χιλιάδες». Ο ανταποκριτής των Times του Λονδίνου μεταδίδει: «Οι σκοτωμοί εκτελούνται με σύστημα. Με την συνδρομή ατάκτων, και με στρατιώτες του τακτικού τουρκικού στρατού συλλαμβάνουν στους δρόμους ανθρώπους που φαίνονται εύποροι και, αφού τους γδύσουν, τους σκοτώνουν κατά ομάδες. Πολλοί χριστιανοί είχαν καταφύγει σε εκκλησίες, αλλά κήκαν μέσα στα κτίρια που πυρπολήθηκαν». Για τις σφαγές στην Σμύρνη, ο Γάλλος συγγραφέας Εντουάρ Ντριό γράφει: «χιλιάδες από δυστυχείς υπάρξεις σωρευμένες κατά μήκος της προκουμαίας ρίχτηκαν στην θάλασσα. Σε μεγάλο μήκος του λιμανιού, εκατοντάδες πτωμάτων είχαν γεμίσει την θάλασσα ώστε να μπορεί κανείς να βαδίσει πάνω σε αυτά. Τους επιπλέοντες αποτελείωναν οι Τούρκοι με σπαθιά και ξύλα. Αναρίθμητες υπάρξεις, γυναίκες, παιδιά και γέροντες εσφάγησαν μέσα σε αίσχι-

Ο Πρόξενος των ΗΠΑ στην Σμύρνη
George Horton

στες θηριωδίες».

Για την καταστροφή της Σμύρνης, ο Οκτάβιος Μερλιέ γράφει: «άκουσα τον πιο σπαραχτικό θρήνο για τον Ελληνισμό που είχε δολοφονηθεί, για την προδοσία των μεγάλων δυνάμεων, για τον θάνατο χιλιάδων ανθρώπων που είχαν σκοτωθεί, κρεμαστεί, πολλοί μάλιστα είχαν ενταφιαστεί ζωντανοί, για τις κατεστραμμένες πολιτείες, για το σβήσιμο μέσα στο αίμα Πολιτισμού τριών χιλιάδων ετών, για το απέραντο Βυζαντινό κράτος, που υπήρξε για αιώνες πιο ευρωπαϊκό από τα κράτη της Ευρώπης και μονοκοινηλιάς, είχε εξαφανιστεί κάθε ανάμνησή του από τον χάρτη της υφής...».

Η γνωστή σε όλους μας Φιλιά Χαϊδεμένου που έζησε την καταστροφή θυμάται: «... βάλανε φωτιά στην Σμύρνη – Σφαγή! Σφαγή! Παναγιά βοήθα! Σώστε μας! Προφτάστε! Τούρκοι, Τσέτες. Μας σφάζουνε. Έλεος! Αχ, γκρέμισε ο κόσμος μας! Γκρέμισε η Σμύρνη μας! Γκρέμισε η ζωή μας! Έτσι η Σμύρνη καταστράφηκε και οι Έλληνες σφάχτηκαν από τους Τούρκους με την ανοχή των μεγάλων δυνάμεων της ANTANT, των συμμάχων της Ελλάδας ... και οι προστάτες μας με κινηματογραφικές μηχανές αποθανάτιζαν τις στιγμές του εξολοθισμού μας. Μια κανονιά. Μια μόνο κανονιά έφτανε για να σωθούμε. Και η κανονιά δεν ρίχτηκε και η εντολή δεν δόθηκε...». Μα πως ήταν δυνατόν να δοθεί η εντολή, όταν οι εντολές των πρώην συμμαχικών κυβερνήσεων ήταν ρητές: Καμιά ενέργεια που θα ενοχλούσε τους Τούρκους. «Αυστηρά ουδετερότητα». Ο Πρόξενος των ΗΠΑ στην Σμύρνη γράφει. «Και όμως θα αρκούσε μια οβίδα στον βρόντο, πάνω από την τουρκική συνοικία για να συγκρατηθεί η θηριωδία των Τούρκων». Τό-

σο μεγάλα ήταν τα συμφέροντά τους, που μπουκώσαν τα κανόνια των πλοίων των, και άφησαν τον άμαχο πληθυσμό, και κατά τις δικές τους πάντα μαρτυρίες στην σφαγή, στους βιασμούς και σε κάθε είδους φρικαλεότητες, στον θάνατο ή τον πνιγμό στην θάλασσα της Σμύρνης. Αυτός ήταν ο ανθρωπίνος πολιτισμός τους, αυτή ήταν η χριστιανική τους συμπαράσταση σε χριστιανικό λαό που σφαγιάζετο στην παραλία της Σμύρνης, και μάλιστα κάτω από τα ψυχρά και αδιάφορα βλέμματά τους. Η μη παροχή βοήθειας από τον συμμαχικό στόλο που ήταν αγκυροβολημένος στο λιμάνι της Σμύρνης, στον άμαχο Μικρασιατικό ελληνισμό που συγκεντρώθηκε στην παραλία της για να σωθεί από την σφαγή, την ατίμωση και την αιχμαλωσία, είναι ενέργεια που χαρακτηρίζεται ως έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Ο Πρόξενος των ΗΠΑ στην Σμύρνη George Horton, για την θηριωδία και τις φρικαλεότητες των Τούρκων κατά του άμαχου και απροστάτευτου λαού στην παραλία της Σμύρνης είπε: «Στην καταστροφή της Σμύρνης υπάρχει ένα χαρακτηριστικό το οποίο δεν έχει προηγούμενο ούτε στην περίπτωση της Καρχηδόνας. Εκεί, δεν υπήρχε στόλος χριστιανικών πολεμικών πλοίων που να παρατηρεί μια σφαγή για την οποία υπεύθυνες ήταν οι κυβερνήσεις τους. Στην Καρχηδόνα δεν υπήρχαν αμερικάνικα αντιτορπιλικά. Οι Τούρκοι ήταν ελεύθεροι να κορέσουν το φυλετικό και το θρησκευτικό τους πάθος για σφαγή, βιασμό και πλιάτσικο σε απόσταση βολής λίθου από τα συμμαχικά και αμερικάνικα πολεμικά πλοία. Η ουδετερότητα που είχαν επιδείξει οι Σύμμαχοι μέχρι την πυρπόληση της Σμύρνης τους έδωσε δημιουργήσει την πεποίθηση ότι κανείς δεν ε-

πρόκειτο να επέμβει στο καταστροφικό έργο τους.....» «Ντρέπομαι που ανήκω στο ανθρώπινο αυτό γένος». Ευτυχώς η ανθρώπινη μεγαλοψυχία και αξιοπρέπεια βρέθηκε στα κατώτερα πληρώματα, σε ναύτες και στρατιώτες, που με δική τους πρωτοβουλία συνέδραμαν στο έργο του μεγάλου ανθρωπιστή, προξένου των ΗΠΑ στην Σμύρνη Τζόρτζ Χόρτον για την διάσωση, επιβίβαση του άμαχου πληθυσμού στα πλοία και την διεκπεραίωσή των στα νησιά του Β. Ανατολικού Αιγαίου. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί και η μεγάλη βοήθεια που προσέφερε ο Αμερικανός Μεθοδιστής Asa Jennigs που με την δική του πρωτοβουλία και σε συνεργασία με τον κυβερνήτη του Θωρηκτού "ΚΙΛΚΙΣ" Θεοφανίδη, έσωσε από βέβαιο θάνατο 300.000 Έλληνες.

Λίγες μέρες πριν από την είσοδο στη Σμύρνη των τουρκικών στρατευμάτων ο Μητροπολίτης Χρυσόστομος, προείδε τον βέβαιο πλέον θάνατό του και το κακό που θα ακολουθούσε, έστειλε την τελευταία του επιστολή προς τον Ε. Βενιζέλο όπου έγραφε. «Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας, το Ελληνικό κράτος αλλά και σύμπαν το Ελληνικό Έθνος, κατεβαίνει πλέον εις τον Άδη, από τον οποίον καμιά πλέον δύναμη δε θα δυνηθεί να το αναβιβάσει και να το σώσει. Της αφαντάστου ταύτης καταστροφής βεβαίως αίτιοι είναι οι πολιτικοί και προσωπικοί σας εχθροί, πλην και υμείς φέρετε μέγιστον της ευθύνης βάρος» και ενώ θα μπορούσε να σώσει τη ζωή του αν δεχόταν την πρόταση του Γάλλου προξένου να τον φυγαδεύσει από τη Σμύρνη, ο Άγιος αυτός Μητροπολίτης προτίμησε να παραμείνει με το ποίμνιό του και να θυσιαστεί μαζί του.

Στις 26 Φεβρουαρίου του 1922, τον πολιούχο Άγιο της Σμύρνης Πολύκαρπο τον έκαψαν ζωντανό στο αρχαίο στάδιο της πόλης. Στις 9 Σεπτεμβρίου του 1922, ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος κατατεμαχίστηκε από τον τουρκικό όχλο του Νουρεντιν πασά στην προκουμαία της Σμύρνης.

Με τον ηρωικό θάνατο του Άγιου Μητροπολίτη της αξέχαστης Σμύρνης σταμάτησαν να κτυπούν και οι καμπάνες της Αγίας Φωτεινής.

Απόρροια των αναφερομένων δραματικών για το ελληνισμό γεγονότων ήταν η επανάσταση της 11ης Σεπτεμβρίου 1922 από τον Συνταγματάρχη Νικ. Πλαστήρα που σηματοδότησε αλλεπάλληλες εξελίξεις.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1922, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος παραιτήθηκε και στην θέση του ορκίστηκε ο υιός του Γεώργιος Β', και στις 30 Οκτωβρίου ο τέως βασιλιάς αναχώρησε για τη Σικελία, όπου στις 11 Ιανουαρίου μετά από κατάθλιψη πεθαίνει στο Παλέρμιο.

Στις 31 Οκτωβρίου 1922 αρχίζει η δίκη των υπαιτίων της Μικρασιατικής καταστροφής. Από την δίκη απουσίαζε ο νεαρός τότε πρίγκιπας Ανδρέας, ένας από τους κύριους υπαίτιους της ήττας στο Σαγγάριο ποταμό, όταν στην κρίσιμη στιγμή της μάχης του Σαγγαρίου, διέταξε οπισθοχώρηση και χωρίς την έγκριση του Αρχιστράτηγου Παπούλα. Γεννάται το ερώτημα ποιος και γιατί τοποθέτησε έναν άπειρο νεαρό πρίγκιπα, που δεν είχε φοιτήσει σε καμιά στρατιωτική σχολή, σε μια τόσο κρίσιμη για την χώρα χρονική περίοδο.

Στις 15 Νοεμβρίου 1922 καταδικάζονται σε θάνατο τρεις πρώην Πρωθυπουργοί, ο Γούναρης, ο Πρωτοπαπαδάκης, ο Στράτος, δύο πρώην Υπουργοί, ο Θεοτόκης, Μπαλταντζής και ο Αρχιστράτηγος Χατζηανέστης. Το 2010 ο Άρειος Πάγος αθώωσε τους εκτελεσθέντες, αναιρώντας την απόφαση του στρατοδικείου του 1922.

Στις 24 Ιουλίου 1923, ο Ε. Βενιζέλος υπογράφει την Συνθήκη της Λωζάνης. Με την Συνθήκη αυτή έγινε η ληξιαρχική πράξη θανάτου της προηγηθείσας Συνθήκης των Σεβρών. Και οι δύο Συνθήκες φέρουν την υπογραφή του Ε. Βενιζέλου. Οι εν λόγω Συνθήκες έθεσαν την ταφόπλακα στον ελληνισμό της καθ' ημάς Ανατολής. (Μ. Ασία-Πόντος-Ανατολική Θράκη) Ο Βασίλης Ι. Τζανάκης στο ιστορικό του βιβλίο «Δακρυσιμένη Μικρασία» γράφει για την Μικρασιατική καταστροφή, και την Συνθήκη της Λωζάνης: «Υστερα σχεδόν από 2.800 χρόνια ο ελληνισμός α-

ποχωρεί βαριά τραυματισμένος από την πέρα του Αιγαίου πελάγους χώρα, την 'καθ' ημάς Ανατολή' αφήνοντας πίσω του 2.400 ελληνικές πόλεις και χωριά, χάνοντας 302.000.000 χρυσές λύρες, θρηνώντας 1.250.000 νεκρούς, μετρώντας μια ατελείωτη σειρά από πρόσφυγες».

Πέρα των άλλων η Συνθήκη της Λωζάνης προέβλεπε και την ανταλλαγή 1.250.000 Ελλήνων Χριστιανών της Μ. Ασίας και των 670.000 Τούρκων μουσουλμάνων της ελληνικής επικράτειας. Της ανταλλαγής εξαιρέθηκαν οι 150.000 Έλληνες της Κωνσταντινούπολης και οι 6.000 Έλληνες των νησιών Ίμβρου και Τενέδου, καθώς και οι 50.000 Έλληνες μουσουλμάνοι της ελληνικής Θράκης, και οι 25.000 μουσουλμάνοι της Θεσπρωτίας. (Το 1942- 1944ο Ναπολέων Ζέρβας εκδίωξε τους εναπομείναντες 20.000 Μουσουλμάνους της Θεσπρωτίας στην Αλβανία.) Η ανταλλαγή έγινε με κριτήριο μόνο το θρήσκευμα, έτσι από την Ελλάδα έφυγαν οι εξισλαμισμένοι Έλληνες, οι λεγόμενοι "Βαλαάδες" ενώ έμειναν στην Μ. Ασία εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες μουσουλμάνοι μεν, αλλά όχι Τούρκοι, γιατί το θρήσκευμα δεν αλλάζει την βιολογική υπόσταση ενός λαού.

Συμπεραίνεται λοιπόν ότι η ιστορία διδάσκει τους λαούς. Λαοί που δεν διδάχθηκαν ή αγνόησαν την ιστορία υπέστησαν αποτυχίες, τραγωδίες και συμφορές.

Η ιστορία μας διδάσκει ότι οι Έλληνες μεγαλούργησαν μόνο όταν ήταν συμφιλιωμένοι-ενωμένοι από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι και σήμερα, όπως: Ο Μέγας Αλέξανδρος ο νεαρός τότε Βασιλιάς της Μακεδονίας πρώτα ένωσε- συμφίλωσε όλους τους Έλληνες και μετά έκανε την Ασιατική του εκστρατεία, αυτό έπρεπε να πράξει και ο βασιλεύς Κωνσταντίνος κατά την επιστροφή του. Η συνεργασία των δύο Β.Β.(Βασιλέως και Βενιζέλου) στους βαλκανικούς πολέμους τους οδήγησε στον θρίαμβο και στον διπλασιασμό του ελληνικού κράτους. Το έπος του 1940, με Πρωθυπουργό τον Ιωάννη Μεταξά, πραγματοποιήθηκε με ενωμένο-συμφιλιωμένο τον ελληνικό λαό. Η επιτυχής φύλαξη των συνόρων στον Έβρο το 2020 από την μαζική εισβολή των λαθρομεταναστών με υποκίνηση των τουρκικών Αρχών, έγινε και πάλι με τον ελληνικό λαό ενωμένο-συμφιλιωμένο.

Γι' αυτό να έχουμε πάντα υπόψη μας την λαϊκή παροιμία: «Η ομόνοια είναι έργο του Θεού, η διχόνοια είναι έργο του σατανά.». Με την ομόνοια μεγαλουργούμε, ενώ με την διχόνοια δημιουργούμε τραγωδίες, συμφορές και καταστροφές στο Έθνος μας. Επίσης, να έχουμε σοβαρά υπόψη μας και την τουρκική παροιμία: «Ελληνικός καβγάς τουρκικός χαλβάς».

Εάν στο μέλλον δημιουργήσουμε νέο διχασμό που θα οδηγήσει σε εμφύλια σύρραξη, τότε η χώρα μας θα φτάσει στα σύνορα της Μελούνας.

Από την άλλη πλευρά του Αιγαίου . οι Τούρκοι, ανεξάρτητα από όποιες διαφορές μεταξύ τους, πάντα έβαζαν και βάζουν από πρόσωπα και πολιτικές παρατάξεις το κράτος. Οι Έλληνες από το 1821 μέχρι και

Ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος

σήμερα δημιούργησαν επτά εμφύλιους ,λόγω κακής πολιτικής παιδείας και ιδιοτέλειας, τοποθετούσαν και τοποθετούν τα πρόσωπα, την παράταξη, το κόμμα και την ιδιοτέλεια πάνω από το κράτος και όχι το υπέρνω όλων η Πατρίς. Αποτέλεσμα, σε μόλις 200 χρόνια ανεξαρτησίας είχαμε επτά εμφύλιους, και λόγω του εθνικού διχασμού χάσαμε την ευκαιρία να απελευθερώσουμε αλύτρωτα εδάφη της Μ. Ασίας το 1919-1922. Λόγω του εμφυλίου του 1943-1946 κινδυνέψαμε να χάσουμε την Μακεδονία και την ελληνική Θράκη μας, και πάλι λόγω του εθνικού μας διχασμού χάσαμε τη μισή σχεδόν Κύπρο (38% του νησιού), το 1974. Αν ανατρέξουμε στις αρχές του αγώνα για την παλιγγενεσία του Έθνους, λόγω του πολιτικού φανατισμού και ιδιοτέλειας ο Ανδρέας Μιαούλης κατέστρεψε ναυλοημένα πλοία του εθνικού μας στόλου στον Πόρο την 1ην Αυγούστου 1831, και στις 27 Σεπ. 1831, ο Γεώργιος και Κων/νος Μαυρομιχάλης δολοφόνησαν τον Θεόσταλτο Κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια... τον ανιδιοτελή-αναμορφωτή της νεότερης Ελλάδας... δυστυχώς για την Ελλάδα δεν ολοκλήρωσε το έργο του-το όραμά του...

Πότε επιτέλους θα μάθουμε από τα λάθη μας; Πότε επί τέλους θα σταματήσουμε να αυτοκαταστρεφόμαστε;...

Βρισκόμαστε στην αρχή του 21ου αιώνα και στα εκατό χρόνια μετά την Μικρασιατική καταστροφή, την μεγαλύτερη καταστροφή που υπέστη ο ελληνισμός στην ιστορία του. Τα τύμπανα του πολέμου ηχούν στην γειτονιά μας, ο εξ ανατολών γείτονας και υποτίθεται σύμμαχος στο NATO, διεκδικεί, διεκδικεί... ο

πόλεμος με την Τουρκία δεν τελείωσε το 1922, συνεχίζεται, και μάλιστα εις βάρος του ελληνισμού, όπως το 1935, το 1942, το 1955, το 1964, το 1974 και συνεχίζει με τις παράλογες αξιώσεις της εις βάρος της ελληνικής μας κυριαρχίας. Είναι ένας λαός που με τακτική και στρατηγική σχεδίαση- με υπομονή-επιμονή περιμένει την κατάλληλη ευκαιρία και από τα δικά μας λάθη να επιτεθεί-να κατακτήσει ελληνικά εδάφη, ακολουθώντας τους όρους του εθνικού του όρκου του 1923. Γιατί πιστεύει ότι ο ζωτικό της χώρος είναι η ανατολική Μεσόγειος, το Αιγαίο και κατ' επέκταση τα Βαλκάνια. Γι' αυτό, για να μην χάσουμε και άλλα εδάφη, θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι, ΣΥΜΦΙΛΙΩΜΕΝΟΙ και με ΙΣΧΥΡΕΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ, έτσι ώστε η Ελλάς και η Κύπρος να βρεθούμε προετοιμασμένοι και αποφασισμένοι για την υπεράσπιση της ακεραιότητας της πατρίδας μας. Το οφείλουμε στους προγόνους μας, το οφείλουμε και στις επερχόμενες γενεές. Παραφράζοντας και πάλι στίχο του εθνικού μας ποιητή Ρήγα Φεραίου: Σε Ανατολή σε Δύση, στον Νότο στον Βοριά, όλοι για την Πατρίδα να έχουμε μια συμφιλιωμένη καρδιά.

Το άρθρο αυτό αφιερώνεται στους Έλληνες της Μ. Ασίας, του Πόντου και της Ανατολικής Θράκης, που σφαγιάστηκαν με τον πλέον θηριώδη και απάνθρωπο τρόπο, γιατί, γεννήθηκαν Έλληνες και Ορθόδοξοι Χριστιανοί και έτσι ήθελαν να παραμείνουν. Αυτό ήταν το έγκλημά τους, γι' αυτό υπέστησαν τη γενοκτονία. Όσοι επέζησαν, ξεριζώθηκαν με βία από τις πατρογονικές τους εστίες μετά από 3000 χρόνια παραμονής τους στον χώρο αυτόν. Ο ξεριζωμένος αυτός λαός, τόσο κατά την διάρκεια του ξεριζωμού του, όσο και κατά την διάρκεια του ριζωμού τους στην ελεύθερη Ελλάδα, σήκωσαν τον Σταυρό του Μαρτυρίου για να έρθει η Ανάσταση στους απογόνους τους. Επίσης αφιερώνεται και στους Έλληνες Στρατιώτες που θυσίασαν τις ζωές τους για την απελευθέρωση αλύτρωτων πατρίδων.

ΑΙΩΝΙΑ τους Η ΜΝΗΜΗ. Εσαεί θα τους θυμόμαστε, ζουν και θα ζουν ανάμεσά μας, όσο θα τους θυμόμαστε και θα τους μνημονεύουμε.

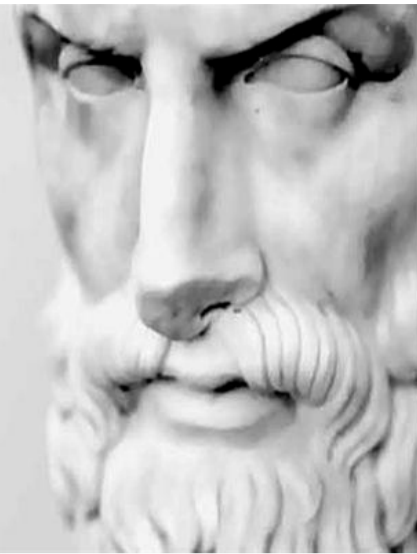
Βιβλιογραφία
Ιστορία του ελληνικού Έθνους του Παύλου Καρολίδη
Ιστορία της νεότερης σύγχρονης Ελλάδας του Τάσου Βουρνά
Δακρυσμένη Μ. Ασία του Βασίλη Τζανάκη
Το όραμα της Ιωνίας του MICHAEL LLEWELLYN SMITH
Η Μάστιγα της Ασίας του GEORGE HORTON
Οθωμανική Αυτοκρατορία 1300-1923 του CAROLINE FINKEL

Η δίκη των υπαιτίων της Μικρασιατικής Καταστροφής.

Επίκουρος

Ο ηγεμών του Κήπου

του Σάββα
Παπαδόπουλου

Ο Επίκουρος ένας από τους μεγαλύτερους ανθρωπιστές, στο χώρο της αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας ήταν Αθηναίος, από το δήμο του Γαργητού. Πατέρας του ήταν ο Νεοκλέας και μάνα του η Χαιρεστράτη, γεννήθηκε το 341 π.χ. και οι γονείς του ανήκαν στο γένος των Φιλαιδών. Πέρασε την παιδική του ηλικία στη Σάμο, όπου είχαν μετακομίσει οι γονείς του ως Αθηναίοι κληρούχοι. Στη Σάμο ο πατέρας του έγινε γραμματοδιδάσκαλος, και ο Επίκουρος εμφάνισε κλίση προς την φιλοσοφία από μικρός. Σύμφωνα με την παράδοση, όταν ο Επίκουρος ήταν δεκατεσσάρων ετών και άκουσε κάποιον γραμματικό να ερμηνεύει τον στίχο του Ησίοδου, εν αρχή εγεννήθη το χάος, ρώτησε το δάσκαλο, και το χάος πόθεν εγεννήθη; ο γραμματικός δεν ήξερε τι να του απαντήσει, και έτσι του είπε πως το ζήτημα αυτό δεν είναι γραμματικό αλλά φιλοσοφικό, μόνο φιλόσοφοι λοιπόν θα είναι οι δάσκαλοί μου απάντησε ο Επίκουρος. Άρχισε με την μελέτη των συγγραμμάτων των προγενέστερων φιλοσόφων, του Αναξαγόρα και του Αρχέλαου. Εκείνα όμως που κέντρισαν περισσότερο το ενδιαφέρον του ήταν τα συγγράμματα του Ατομικού Δημόκριτου. Σύμφωνα πάντα με αυτά που μας παραδίδει ο περίφημος Διογένης Λαέρτιος ο οποίος υπήρξε και βιογράφος του Επικούρου. Σε ηλικία 18 ετών ήρθε στην Αθήνα για να εγγραφεί στο ληξιαρχικό βιβλίο του δήμου. Τότε θα πρέπει να παρακολούθησε και τις παραδόσεις του Πλατωνικού Ξενοκράτη. Μετά από λίγα χρόνια παραμονής στην Αθήνα ο Επίκουρος πήγε μαζί με τους γονείς του στην Κολοφώνα, και κατόπιν, πήγε στην Μυτιλήνη και στην συνέχεια στην Λάμψακο, όπου και εμφανίστηκε για πρώτη φορά ως δάσκαλος της φιλοσοφίας. Ο Επίκουρος σε ηλικία 36 ετών το 306π.Χ. εγκαταστάθηκε οριστικά στην Αθήνα. Εκεί αγόρασε έναν μικρό κήπο όπου και ίδρυσε σχολή όπου διδασκε το δικό του φιλοσοφικό σύστημα μια νέα φιλοσοφική αίρεση, και έτσι η σχολή του ονομάστηκε κήπος. Στον κήπο λοιπόν έφθαναν πολλοί νέοι απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας αλλά και από την Μικρά Ασία, τη Συρία και την Αίγυπτο. Ζούσαν μαζί του και τον περιέβαλλαν με τόση αγάπη, αφοσίωση και θρησκευτική σχεδόν ευλάβεια, όπως παλαιότερα οι Πυθαγόρειοι τον Πυθαγόρα. Συνεργάτες και καθηγητές στην σχολή ήταν ο Έρμαρχος ο Μητρόδωρος και ο Πολύαινος. Ο Επίκουρος πέθανε σε ηλικία 71 ετών το 270 π.χ. από σταμάτημα των ούρων και εντερικά. Ένα σημείωμα γραμμένο την ημέρα του θανάτου του στον νεανικό του φίλο Ιδομενέα τον Λαμψακινό λέγει: Σήμερα που σου γράφω αυτές τις γραμμούλες είναι τα γενέθλια μου, και η στερνή μέρα της ζωής μου. Οι πόνοι απ' την παλιά μου αρρώστια την στραγγουρία και την δυσεντερία πέρασαν κάθε όριο που μπορούσαν να φθάσουν. Όμως όλα αυτά τα νικά η αγαλλίαση της ψυχής όσο θυμούμαι τους φιλοσοφικούς στοχασμούς που κάναμε μαζί. Εσύ άξια της προθυμίας που από παλικαράκι έδειξες σε μένα και στην φιλοσοφία φρόντισε για τα παιδιά του Μητρόδωρου. Η διάδοσή του επικουρισμού ήταν αφάνταστη. Απλώθηκε σε όλο το πλάτος του Ελληνολατινικού κόσμου, κι οι μικρότερες

πόλεις είχαν επικούρειες κοινότητες για περισσότερα από 600 χρόνια ως τον καταποντισμό του αρχαίου κόσμου και τους στερνούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Παρακάτω θα πούμε μερικά από τα επικούρεια δόγματα.

Ηθική φιλοσοφία Η ηδονή κατά τον Επίκουρο

Η απουσία του σωματικού αλλά και του ψυχικού πόνου, και η ψυχική ταραχή περιλαμβάνουν την πείνα, κάθε σωματική ενόχληση που προκαλείται από διατάραξη της υγείας, ψυχική στεναχώρια, οσοδήποτε μικρός φόβος, ανησυχία, πλήξη, κατάθλιψη κ.τ.λ. Κατά τον Επίκουρο δεν υπάρχει ενδιάμεση κατάσταση ανάμεσα στον πόνο και στην ηδονή, η απουσία του πόνου μας πάει στο αντίθετο την ηδονή, πρέπει να μάθουμε την ηδονή να την κάνουμε μόνιμη κατάσταση, η λεγόμενη στη γλώσσα του Επικούρου – Καταστηματική ηδονή. Και μας λέει παρακάτω, όταν υποστηρίζουμε ότι σκοπός είναι η ηδονή δεν εννοούμε τας ηδονάς των ασώτων και των αισθησιακών απολαύσεων, όπως νομίζουν κάποιοι από άγνοια κι επειδή διαφωνούν μαζί μας ή παίρνουν στραβά τα λόγια μας. Αλλά εννοούμε το να μην υποφέρει κανείς σωματικούς πόνους και το να μην είναι η ψυχική του ταραγμένη, και για αυτό λέω πως η ηδονή είναι η αρχή και σκοπός του Μακαρίως ΖΗΝ.

Το Καλό μεν Εύκτητον

Το καλό εύκολα μπορείς να το κερδίσεις. Χρειαζόμαστε τροφή νερό προστασία από τα στοιχεία της φύσης, και ασφάλεια από εχθρικά ζώα και ανθρώπους. Όλα τούτα είναι διαθέσιμα και μπορείς να τ' αποκτήσεις με μικρή προσπάθεια ή λίγα λεφτά. Δεν έχουμε ανάγκη από χαβιάρι, σαμπάνιες, παλάτια και σωματοφύλακες, από πράγματα ακριβά που δύσκολα αποκτώνται και δύσκολα διατηρούνται. Οι άνθρωποι που επιθυμούν πολλά περισσότερα απ' ότι πραγματικά χρειάζονται κάνουν ένα θεμελιώδες λάθος που μειώνει τις πιθανότητες να αισθανθούν ικανοποιημένοι από τη ζωή, ένα λάθος που προκαλεί περιττές στεναχώριες. Είμαι Ανώτερος του Διός έλεγε ο Επίκουρος αν έχω λίγο κριθαροκούλουρο και μιλώ με τους φίλους μου για την φιλοσοφία. Τώρα η πολυτέλεια δεν είναι κακό πράγμα από μόνη της όμως και η παραμικρή, εξάρτηση από πολυτέλειες είναι επιβλαβής για την ευτυχία όπως επιβλαβής είναι κάθε επιθυμία για μη αναγκαία πράγματα.

Το δε ευκαρτέρητον.

Δηλαδή το φοβερό εύκολα μπορείς να το αντέξεις. Χωρίς αμφιβολία η αρρώστια και ο πόνος είναι δυσάρεστα, όμως είμαστε από τη φύση μας έτσι φτιαγμένοι ώστε να μη χρειάζεται να υποφέρουμε πάρα πολύ απ' αυτά. Η αρρώστια είτε είναι σύντομη είτε χρονίζει και είτε είναι ήπιας μορφής είτε οξεία, όμως ταλαιπωρία έντονη που να διαρκεί πολύ δεν είναι κάτι το συνηθισμένο. Είναι ανώφελο λοιπόν να μας σκοτίζει η έγνοια για πόνους και ταλαιπωρίες που μας περιμένουν.

Θάνατος ουδέν προς υμάς

Ανύποπτον ο θάνατος, δηλαδή δεν γίνεται αντιληπτός, όσο είσαι ζωντανός δεν έχεις σχέση με αυτόν. Ένα τίποτα είναι για μας ο θάνατος λέει ο Επίκουρος γιατί όταν υπάρχουμε εμείς ο θάνατος είναι Α-

πών, και όταν ο θάνατος είναι παρών δεν υπάρχουμε εμείς, γιατί να στεναχωριέσαι για την θνητότητα σου ο θάνατος είναι ένα πράγμα που δεν θα γνωρίσεις ποτέ. Και είναι αχарιστία το να αγανακτάς για τους περιορισμούς της ζωής. Είναι σα να κάθεσαι σε ένα τραπέζι να φας και να αρνείσαι να σηκωθείς και θέλεις να σου σερβίρουν πιάτα επ' αόριστον.

Οι Θεοί του Επικούρου

Ο Επίκουρος δέχεται απερίφραστα την ύπαρξη των θεών, με την διαφορά, όπως λέει και ο καθηγητής Θεοδωρίδης μέγας ερμηνευτής του Επικούρου, οι θεοί είναι <Αλειούργητοι> και <Αδώρητοι> ζουν ανενόχλητοι κι αμέριμνοι κάπου στα διαστήματα μεταξύ των κόσμων τα λεγόμενα κατ' Επίκουρο <μετακόσμια> και απολαμβάνουν την μακαριότητα τους, ουτ' έχουν στην έγνοια τους την κίνηση του ουρανού και των άστρων. Αυτά τραβούν το δρόμο τους όπως τ' όρισε η μηχανοκρατία. Αν οι θεοί πρόσεχαν και εκτελούσαν όσα ζητούν στις προσευχές τους οι άνθρωποι το ανθρώπινο είδος θα χάνονταν επειδή όλοι τους παρακαλούν για το κακό των άλλων.

Τα Άτομα και το κενό

Στο τομέα της φυσικής ο Επίκουρος ακολουθεί τον Δημόκριτο και με τον νόμο της παρέκκλισης των ατόμων κατά την πτώση τους προχωρά παραπέρα, την ατομική θεωρία του Δημόκριτου

1. Πρώτον. Τίποτα δεν δημιουργείται ποτέ εκ του μη όντος με θεία βούληση, τα πάντα συμβαίνουν σύμφωνα με τους φυσικούς νόμους. Η ύλη δεν πλάστηκε υπήρχε από πάντα.

2. Δεύτερον. Τίποτε δεν αφανίζεται στο μηδέν, αυτή η δεύτερη αρχή σημαίνει ότι η συνολική ποσότητα της ύλης δεν λιγοστεύει. Είναι η αρχή της διατήρησης της ύλης σύμφωνα με την οποία κανένα πράγμα δεν οδηγείται στην απόλυτη ανυπαρξία αλλά διαλύεται στα συνθετικά μέρη του.

3. Τρίτον. Τα πρωταρχικά στοιχεία της ύλης είναι τα άτομα (αδιαίρετα σωματίδια) το μάτι δεν μπορεί να τα διακρίνει και ωστόσο υπάρχουν, για να γίνει όμως κάθε είδους κίνηση προϋποθέτει κενό.

4. Τέταρτο. Τίποτα δεν μπορεί να αγγίξει ή να αγγιχτεί αν δεν είναι σώμα.

5. Πέμπτον. Το κενό είναι αψαυστο και όμως υπάρχει

6. Έκτον. Το σύμπαν είναι άπειρο.

7. Έβδομο. Πέρα από τα σώματα και το κενό τίποτε δεν είναι αληθινό.

8. Ογδοον. Τα σώματα είναι, είτε άτομα είτε ενώσεις ατόμων. Τα άτομα είναι στέρεα και δεν περιέχουν κενό.

Οι Κόσμοι είναι Άπειροι

Ο Μητρόδωρος, μαθητής και καθηγητής του Επικούρου στη σχολή, μας λέει παρακάτω.

Είναι απίθανο σ' ένα μεγάλο κάμπο να φυτρώσει ένα μόνο στάχυ, και μέσα στο άπειρο ένας μόνο κόσμος. Η Απειρότητα των κόσμων οφείλεται στην απειρότητα των αιτιών. Όπου δεν έχουν πέρας τα αίτια δεν έχουν πέρας και τα αποτελέσματα. Και αίτια είναι οι άτομες φύσεις ή αλλιώς τα πρωταρχικά στοιχεία, τα άτομα του Δημόκριτου δηλαδή.

Η φιλοσοφία δεν έχει προχωρήσει ούτε ένα βήμα μετά τον Επίκουρο και συχνά βρίσκεται χιλιάδες βήματα πίσω του.

Φρειδεरिकος Νίτσε

Αυτά τα λίγα νομίζω αρκούν εισαγωγικά για να γνωρίσουμε την σκέψη του Σοφού Επικούρου.

Από το άρμη τουμ της Τραγιάς

Φωτογραφικό ταξίδι στο χρόνο μέσα από το πλούσιο φωτογραφικό αρχείο του συλλογού μας

Αρχείο: Σύλλογος «Υψηλάντης»

Αφιέρωμα σε Εθνικές Επετείους και παρελάσεις

2.

1.

3.

4.

1. Κατερίνη: Παρέλαση από πολεμιστές του 1940
2. Εθνική επέτειος στη Νέα Τραπεζούντα κατά την δεκαετία του 1950, μετά τον Εκκλησιασμό στο κέντρο του χωριού.
3. Δεκαετία του 1960: Παρέλαση στην Κατερίνη από το σώμα προσκόπων της Νέας Τραπεζούντας. Με το ποδήλατο ο Ευθύμιος Γεωργιάδης.
- 4-5. Παρέλαση στην Κατερίνη το 1962 με αρχαίους πολεμιστές και άρμα. Πάνω στο άρμα ο Ιωάννης Αλχαζίδης και πίσω η Αναστασία Αραβίδου-Εξίζογλου.
6. Παρέλαση στην Κατερίνη το 1961 με μπροστάρη του πεζοπόρου τμήματος τον Αριστείδη Τερζίδη.

5.

6.